

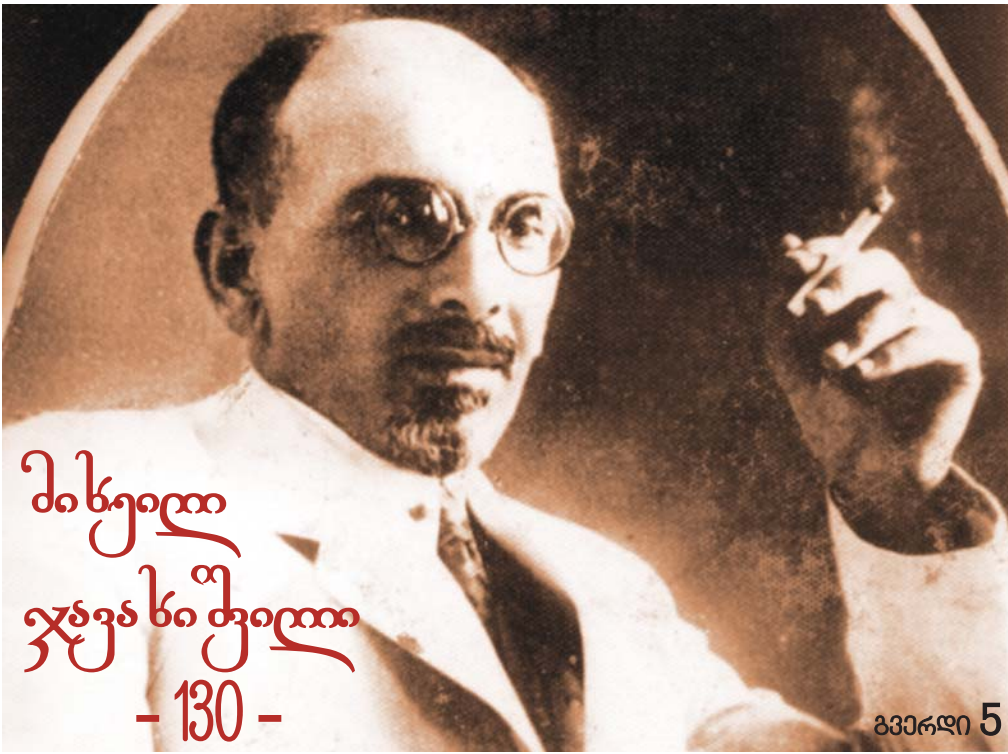
ახალი ტანთლები

2010 წელი, 18-24 ნოემბერი

ფასი 90 თეთრი

№35 (509) გაბოლის 1998 წლიდან

www.axaliganatleba.ge

**პისკელი
ჯუჯა სიჭკვილი**
- 130 -

გვერდი 5

შეხვედრა მეთორმეტეკალსალებთან შევაფასოთ ცოდნა და არ ვიყოთ ორიენტირებადნი ნიშანზე

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის დიმიტრი შაშკინმა და გამომცემის ეროვნული ცენტრის დირექტორმა მანა მიმინოშვილმა თბილისის სკოლების 200-მდე მეთორმეტეკალსალებს ელექტრონული საგანმანათლებლო რესურსების გამოყენების შესახებ შეხვედრა დასწავლეს. მინისტრმა და დირექტორმა განათლების ხარისხის დონე საჯარო სკოლებში ერთ-ერთი კომპონენტი ამ პროგრამის არის საატესტატო გამოცდები - 2011 წლის მაისიდან ყველა მეთორმეტეკალსალებს საატესტატო გამოცდებს რვა საგანმანათლებლო საგანში, გამოცდები ჩაბარდება სკოლებში, ყველაზე თანამედროვე CAT-ის სისტემით, რომელიც გვაძლევს შესაძლებლობას, შევაფასოთ ცოდნა და არ ვიყოთ ორიენტირებული ნიშანზე. სამწუხაროდ, განათლების ხარისხის დონე საჯარო სკოლებში დაბალია, მისი გაუმჯობესების ერთ-ერთი კომპონენტი საატესტატო გამოცდებია. გარდა ამისა, ძალიან სერიოზული მუშაობა მიმდინარეობს მასწავლებელთა კვალიფიკაციის ამაღლების, ინფრასტრუქტურის განვითარების კუთხით. ღრმად ვარ დარწმუნებული, რომ ეს პროგრამა იქნება წარმატებული. ყველა სკოლის მე-12 კლასში დანერგულია აბიტურის საათები. პროგრამა შემუშავებულია ექსპერტების მიერ, დაახლოებით 200 ექსპერტი მუშაობდა მის მომზადე-

ვით. ახლა კი, ვაჩვენო მათ, როგორი იქნება ეს გამოცდა.

მოგესვენებათ, ახალი სისტემა შემოგვაქვს - მოსწავლეებს მოუწევთ კომპიუტერის მეშვეობით გამოცდის ჩაბარება, თუმცა, ეს სისტემა არ გულისხმობს სიღრმისეულად კომპიუტერული უნარების ფლობას. ვაჩვენებ მათ კონკრეტულ დავალებებს, დავალების ტიპებს და დავაშვებებ იმ თვალსაზრისით, რომ ორიენტირება წამდვილად გვაქვს ალტერნატიული მარტივი დავალებების ბლოკზე და საშუალო მოსწავლეთა მოსწავლე ყოველგვარი პრობლემის გარეშე გადალახავს ბარიერს. რაც შეეხება სუსტი მოსწავლეთა მოსწავლეს, რა თქმა უნდა, მას გარკვეული ძალისხმევის გამოჩენა მოუწევს. ის ვადა, რაც დარჩენილია მისამდე, უნდა გამოიყენოს ძალიან ეფექტურად და ასეთ შემთხვევაში, რა თქმა უნდა, მასაც არანაირი პრობლემა არ ექნება, გადალახოს ბარიერი. მიუხედავად იმისა, რომ სასერტიფიკაციო გამოცდაზე ყველა ტიპის დავალება გამოიყენება როგორც საშუალო სირთულის, ისე რთული და მარტივი, რადგან პირველი წელიწადია, არსებული რეალობიდან გამომდინარე, ძირითად აქცენტს გადავითქვით მარტივი დავალებების ბლოკზე და მათ ხარჯზე გადალახავს მოსწავლე ბარიერს. რაც შეეხება შინაარსს, კარგა ხანია, ცნობილი უნდა იყოს ჩვენი მოსწავლეებისთვის, რადგან მინიმალური სტანდარტი, რაზე დაყრდნობითაც ტესტური

ბაზე და გვაქვს აბსოლუტური გარანტია, თუ მოსწავლე დაესწრება აბიტურის გაკვეთილებს ის იქნება მომზადებული საბიტურო გამოცდებისთვის.

ყოველდღე დავდივარ სკოლებში, ვხედე მისწავლეებსა და მასწავლებლებს. არ მჭირდება შუამავალი, გაურკვეველი არასამთავრობო ორგანიზაციების სახით, იმისათვის, რომ მქონდეს კომუნიკაცია მოსწავლეებთან, მასწავლებლებთან ან მშობლებთან. მინდა ვთხოვო ყველა პოლიტიკურ პარტიას და შევხსენო, რომ სკოლა პოლიტიკური ინსტიტუტია და არ შეიძლება მოსწავლის გამოყენება პოლიტიკური მიზნებისთვის.

მაია მიმინოშვილი: დღევანდელი შეხვედრა ჩემთვის და ჩემი თანამშრომლებისთვის ნამდვილად მნიშვნელოვანია იმიტომ, რომ მეთორმეტეკალსალებთან გვაქვს შეხვედრა. მინდა მოსწავლეებს მივანოვო დეტალური ინფორმაცია საატესტატო გამოცდებთან დაკავშირებით. პირველ რიგში, მინდა დავამზადო ისინი, რომ წამდვილად არაფერი დარჩება გამოცდების თვალსაზრისით არ

ეროვნული გამომცემი

**კაპლანიძე
დავათიძე**

გენდერია

გვერდი 2-3

ინტერვიუ რეპორტაჟი

**სწრაფი შედეგი
განათლების
სფეროში ძველი
მისაღწევია**

გვერდი 4-5

აქტუალური თემა

**უფლებამოსილების
გადაგება თუ
უსაფუძვლო ეჭვი?**

გვერდი 6-7

**მკითხველთა
საყურადღებოდ!**

1 დეკემბრიდან
„ახალი განათლების“
შექმნა შესაძლებელია
პრესის ბაზრეკლავის
ფინანსირებით, თბილისისა და
საქართველოს რეგიონებში.

„ახალი განათლების“
ნელმომდინარე 2011 წლის
ნოემბრის თანხა - 40 ლარი
უნდა გადმოირიცხო
ჩვენს რეკლამებში:

საქართველოს განათლების
მინისტრის აპარატი

ს/კ 202 058 735
გ/კ 220 101 502
ა/ა 123 631 000

გვერდი 7

რამდენიმე დაბავიერებათა ტენდენციები ანალიზი და რეკომენდაციები

წელს, ეროვნულ გამოცემაზე, კონკრეტულად ძირითადი ენის გამოცდაზე ბაზირირებული ანალიზის ტენდენცია - გავსავალი არაადაქტიური სპარაკლეტიკა ავლენდა ნაწარმოებებს შორის; უსვამდ იქმნებოდა უსუსრი სიტყვები, რომელთა მნიშვნელობა უპირადად არ ესმოდათ; მნიშვნელოვანი იყო გავსავალი მართალი... ამის შესახებ ჩვენი ბავიერების უზრუნველყოფა საუბრის...

როგორ გამოცემის ეროვნული ცენტრის ძირითადი, როგორც მიორენის ავტორული სტრუქტურის მიხედვით კახა ზამბორაძის მისივე რკვირით გთავაურობთ იმ პილაგორამის მოსახრებებსა და რამდენიმეცხვის, რომლებიც ბასწორების პროცესში მონაწილეობდნენ. საუბარი შვიდზე ნოემრისც ბაზირირებულია.

რუსულან მხარეობი 21-ე საგარო სკოლის პედაგოგი, საგამოდერო ვჯუფის ხელმძღვანელი, სააპელაციო კომისიის წევრი:

წლებიანდელ გამოცემაზე ვერ ვუნოდებ აბიტურიენტთა ინტელექტუალური დონის კატასტროფულად ვარდნას. განათლების სისტემაში ასეთი „გარდნები“ ერთ წელიწადში არ ხდება. იგი თანდათანობითია. „გარდნა“ შეიძენიდა მარშანაც, მარშანინაც და იმის ნინაც, მაგრამ მე პირადად წელს შევაძენი რამდენიმე დამაფიქრებელი, უფრო სწორედ, შემაფიქრებელი ტენდენცია, რომლის გაზრება ვერ, ალბათ, იუმორის განსვობაზე დაგვაყენებს, ამავდროულად, სერიოზულად დაგვაფიქრებს.

შეშობა მიხედვითაც საგამოდერო ტესტის IV დავალდებაზე (თხზულება არაპროგრესული ტესტის მიხედვით) ტესტისტი საშუალო სირთულის იყო: 1) „ვეფხისტყაოსნის“ ის ეპიზოდები, რომლებიც არ იყო შეტანილი საგამოდერო პროგრამაში; 2) ლეო ქიაჩელის „გვადი ბიგვას“ ორი ფრაგმენტი; 3) ფრაგმენტი მიხეილ ჯავახიშვილის „არსენა მარამდელიდან“; 4) ფრაგმენტი ალექსანდრე ყაზბეგის რომანიდან „ოლეგჯა“.

ხარეზები აბიტურიენტთა ნამუშევრებში შეგვიხილია სამი ტიპით ნარმოვადგინოთ:

1. სრული ალტეგმები გამოწვეული ტესტის აღქმის უნარის დაქვეითებით. აბიტურიენტთა ნაწილს არაადეკვატურად ესმოდა მოყვანილი ფრაგმენტი ან ცალკეული მონაკვეთები ტესტში. არაადეკვატურ აღქმის იგულისხმება როგორც შინარსობრივი, ისე ლექსიკური მხარე.

მაგალითად: 1) „ავთანდილი ბოლშევიკებთან იბრძოდა და დაბარცხა“; 2) ბარათაშვილის მიმართის ბორცვ სულს, რომლისთვისაც სახელიც მოყვანილია: „მარქვი“, „მარქვი, რა უფე, სად წარმიდღ სულის მჭვილობა“.

3) „გვადი ბიგვა მოწველა გოჩას სალანდიას ხანა“ (სხვა შემთხვევაში ნაგადარი - რ.მ.)

4) არ შეიძლება ადამიანს თვითმკვლელობით მოუსწრაფოთ სიცოცხლე.

გვადი ბიგვას სახელის და ცოდვის აბიტურიენტისყოფი ინტერპრეტაცია სრულად არასრულად მიდის: გვადი ბიგვა, გვადი გვარდია, გვადი, ბიგვა, ხვადი და თვით ბუდაც კი! როგორ უნდა აგის მათ ყოველივე ეს? აზროვნების დეფიციტით, დაუგუთნებლად მიივთ; ფაქტი ერთი. ყოველივე ერთი კოტხმადი მიდის: სად და როგორ დაამთავრა ახალგაზრდა საშუალო სკოლა? როგორ აღმოჩნდა IV ან V კლასში?

II. ხარეზების II ტიპი ვივითლი, რომ უფრო საინტერესოა და მეტყველებს არა მარტო აბიტურიენტთა ინტელექტზე, არამედ ერთობ უჩვეულო მეთოდურ მოდელზე, რომელსაც ის ადამიანები იყენებენ, რომლებიც ამეცადინებენ ან კონსულტაციებს უწევენ აბიტურიენტებს.

საქმე ისაა, რომ საგამოდერო ნამუშევრების შეფასების კრიტერიუმებში ერთი პარამეტრია, რომელიც ამომწვევს აბიტურიენტის წინვინებისა და ორიგინალური აზროვნების დონეს. პარამეტრი 3-ჭულიანია (V პარამეტრი) და აი, ქულების მოსაპოვებლად მებრძოლ აბიტურიენტთა ერთი ნაწილი სრულიად გამოვცენებს პარალელურ ავლებს განსახილველ ფრაგმენტსა და მასთან „თვამტურად დაკავშირებულ“ სხვა ნაწარმოებს, ან სხვა ნაწარმოების პერსონაჟს შორის.

მაგალითად, 1. „გვადი შეიძლება შევადართო ექიმს“ ლამაზლად და ყაბადან“. მას ისევე უნდა სახერხი ქარხნის გადარჩენა, როგორც ექიმს ლამაზლისა“.

2. „გვადის ხანდა („ხარი“ გოჩა სალანდიასა - რ.მ.) საქართველოს სახეა, რომელსაც ასევე ვეწოდებ „რუსეთი“.

3. „გვადის ყამა იგივე ბარათაშვილის „მერანია“.

4. „ავთანდილი ჰვაგს პომეროსს, ტარიელს - ოლევისას“.

5. „ფრიდოლდი და ტარიელს ისევე უყვართ ერთმანეთი, როგორც იაკობსა და შუბანისკა“. უპირველეს ყოვლისა, მასწავლებლებმა უნდა გააცნობიერონ, რომ არ შეიძლება თვითონიზნად აქციო ლიტერატურული პარალებლები, აუცილებლობად დაუსახო მისწავლეს, მაინცა და მაინც დააკავშირონ ერთმანეთთან პრინციპულად ურთივრგანსხვადებული ნაწარმოებები, გმირები, მოტივები თუ თემატიკა და ამითი ელემენტარული უსერხულობის ნინაშე აღმოჩნდეს ახალგაზრდა მით უმეტეს, რომ საგამოდერო შეფასების კრიტერიუმებში არსებობს ასეთი პარამეტრიც: ლოგიკური გაზრების უნარი აბიტურიენტისად „უცნაური პარალებლები“ არც წინვინებში ემატება ქულა, ლოგიკური აზროვნებში კი დააკლებია.

III. მესამე ტიპის ხარეზები აბიტურიენტთა ნამუშევრებში უკავშირდება ე.წ. სიტყვებითა და ტერმინებით „ეკლევიკობას“. ეს ის შემთხვევაა, როცა ცნების ან ტერმინის მნიშვნელობა არ ესმის აბიტურიენტს, ან არანაწორად დამახსოვრებული, ხშირად არარსებული ტერმინი მოჰყავს ნაშრომში. განსაკუთრებით ეს ეხება ნაწარმოების მხატვრული მხარის ანალიზს. ორიგინალური და ინტელექტუალური წერის სურვილით შეპყრობილი აბიტურიენტთა ერთ ნაწილს (ბუნებრივია, მასწავლებელთა რეკომენდაციით) „შომარჯევილები“ აქვთ გერენოდებული „ნივერსალური სქემები“, რომლებიც „მორეგება“ ყველა დროისა და სივრცის ყველა ნაწარმოებს. მაგალითად:

1. „ბორდიარის სახეთა იერარქიაში ნიკო ფლავიანიძის მიხედვით II კატეგორიის მიკუთვნება, ისე ფლავიანიძის მიხედვით - III-ს“.
2. „თხზულებათა ორმაგი თესაურებები ძალიან საინტერესოა ნარმოვადგინელი“.
3. „თხზულებაში მეტაბოლაზმი გამოხატულია კითხვისა და ძახლის ნიშნით“.
4. „ნიკო ფლავიანიძის მიხედვით ფულსტრაციულ მდგომარეობაშია“ ან „სიმართლის ნიშნით, რომ მოყვანილი ფრაგმენტი ნიკო აგზნებულია, შეიძლება ითქვას - ისტერიული უცოცხლო“.
5. „ამ შემთხვევაში მწერალი მიმართავს ლიტერატურულ მიმდინარეობას - გაპიროვნება“.
6. „საზოგადოება არის ლაქტაციური“.
7. „ეპითეტები „გამახვილებული“ და „დაცქვეტილი“ მიემართება გვადის ორგანოებს“ (იგულისხმება თვლები - მზერა და ყურები).

ყოველივე ეს ძალზე მცირე ჩამონათვალია იმისა, რა „მარგალიტებიც“, სამწუხროდ, გვხვდებოდა წლებიანდელ მისაღებ გამოცემაზე.

რაც მოვახსენეთ, ეს მხოლოდ ფაქტების დაფიქსირებაა. მთავარი მიზეზების ძიება უნდა იყოს. ეს ძიება კი სერიოზულ კომპლექსურ ანალიზს მოითხოვს, რომელშიც როგორც ფოლოლოგებმა, ასევე, სალიქლოგებმა უნდა თქვან თავიანთი ფსიქოლოგიური ჩვენი წმინდა კი აბიტურიენტთა ერთი ნაწილის ნარემატებლობის მიზეზები შეიმდგინაოდა გვესახება:

- 1) რელური ცოდნის დეფიციტია და, აქედან გამომდინარე, იოლადა ფონს გასვლის სურვილი.
- 2) მიღებული ცოდნის უსიტემობა: აბიტურიენტმა შეიძლება რაღაც ისწავლოს, რაღაც დაიზემიოს, რაღაც იცოდეს, მაგრამ ვერ ახერხებს ყოველივე ამის რეალიზებას. მისი ცოდნა ფრაგმენტულია, აკადემიურიობას მოკლებული. მისწავლის დამატებითა და გარე ცნობიანობაში უძლიერდება, მოსახილველად, სისტემა არასოდეს გაუაზრებია. ამის საშუალებას არც სკოლა აძლევდა და არც სახელმძღვანელო.
- 3) წლების განმავლობაში მიშველებული სწავლის პროცესის შეუძლებლობა ერთ-ორ წელიწადში (ცვლისხმობს აბიტურიენტისწავლის წლებს) ისე გააქტიურდეს და ყოვლისმომცველად იქცეს, რომ აბიტურიენტმა პროგრამის შეგნება უნდა ათვისებდეს შეიძლება. სწავლა თანამდევრულ პროცესია, იგი თანდათანობით ეწყობა მოსწავლეს. ასე რომ, სახელმძღვანელო ერთ წელიწადში ცოდნით „დატენილი“ აბიტურიენტი უკეთესს ვერაფერს მოახერხებს.

4) აბიტურიენტი არ იცნობს მწვანალსა და მწვანლობას. არც ახსნავლიან და არც სიხონენ ცალკეული მწერლის შემოქმედების ანალიზს, არ აცნობენ ისტორიულ-პოლიტიკურ-სოციოლოგიურ თუ ფსიქოლოგიურ კონტექსტს, ცალკეული ავტორისა თუ ლიტერატურული მიმდინარეობის თავისებურებას, ესთეტიკურ ღირებულებას (ეს, შეიძლება, სახელმძღვანელოების ბრალაც იყოს). აქედან გამომდინარე, 18 წლის ახალგაზრდისათვის ავთანდილის მეკონტრებთან ბრძოლა, მეფის რუსეთი, სოციალისტური სინამდვილე ერთი და იგივეა, ერთ სივრცეში ნარმოვადგინილი და რაც ყველაზე უცნაურია... ყველივე ეს „ბოლშევიზმი“ (ე.ი. რაღაც ცუდაი) მეტიც, ავთანდილი „ოლევისა“ (და არა ოლევისი), გვადი ბიგვას ყამა და „მერანი“ ერთი რელიობაა, ერთი სიმბოლევა და რამდენდაც მოსწავლე იცნავს შეგნებულ და სისტემური სახე ნაკლებად აქვს, იგი ისე აღიქვამს ცალკეულ ფრაგმენტს, მოვლენას, მონაკეოს, პერსონაჟს, როგორც თავად ესმის და საკუთარი მწირი ინტელექტის კვალობაზე, საკუთარივე მწირი ლექსიკით „აფორმებს“ ამ ნააზრებს.

არ მინდა კატეგორიული ვიყო, მაგრამ მოსწავლე იმის სარკეა, რასაც არეკვავს. ალბათ, ასეთი სრულე სარკეს ვთავაზობთ ახალგაზრდებს. არადა, ქართული ლიტერატურა ყველაზე არსებითი საგანია. იგი ადამიანშიმკვლელობა, ზნეობისა და ეთიკის მასწავლებელია, ესთეტიკური ღირებულებების დამახვილებელია.

დიდი საიმოვნებით ვიხილ ბოდიშს ყველა იმ აბიტურიენტის ნინაშე, რომელთა ნაწარმებმა დიდი საიმოვნება მოგვანიჭა თავისი ცოდნით, ლოგიკური აზროვნებით, დახეიწილი მსწავლელიც და პრობლემის ორიგინალიური გადაწყვეტილი. თუმცა, ასეთი ნაშრომები არც თუ ისე ბევრი იყო ჩვენი სამწუხროდ.

ყოველივე ზემოთქმული მაინც არსებული რელობის წარმორიხებასა და ანალიზს წარმოგვრნს. არაეთიკურად მიმართა რამდენიმე მთარაბლებული რეკომენდაცია არ შევთავაზო აბიტურიენტებსა და მუდაგოგებს:

- 1) მართალია, დღეს არსებული სახელმძღვანელებები ამის საკლებ საშუალებას აწობენ, მაგრამ აბიტურიენტები და პედაგოგები უნდა შეეცადონ, მეტი იფორმაცია მოიზიონონ და დაამუშაონ ცალკეული ავტორების შემოქმედებითი თავისებურებების შესახებ იმ ეპოქაში უსიტესტის გათვალისწინებით, რომელშიც ავტორს უხედება ცხოვრება და მოვლენები. მოსწავლეები ღრმად უნდა გაეცნონ ნაწარმოებების მხატვრულ თავისებურებებს, უნდა იცნოდნენ სხვადასხვა ლიტერატურულ მიმდინარეობას (მით უმეტეს საგამოდერო პროგრამა ამას მოითხოვს აბიტურიენტებისთვის). რაც მოვახსენეთ, ეს განსაკუთრებით XX საუკუნის მწერლობას ეხება, რომელიც ბოლშევიკური ცვზუსობისავანთის დასაცავად საინტერესო, მშვენიერ ალტერიობებს და მეტაფორებს მიმართავდა სატიქელის გდმოსაცემად. უამისოდ მოსწავლეს გაუჭირდება გაეგოს როგორ და რატომ ამბობს „პაკი ამბას“ ავტორი ერთს და გულისხმობს მეორეს, ან რას ნინავს ტიცინაბტაბის სიტყვები:

„ხედავ გიგანების მოლბის მუსკულეს და რკინის ბანარს, ყელზე რომ მომდებს.“

2) მწერლის შემოქმედებითი ბიოგრაფიის, მიმართულების, ნაწარმოების იდენტიფიკაციური ფონისა თუ ისტორიულ-გეოგრაფიული არეილის გაეცნობის შემდეგ, ტესტის ანალიზის პროცესშივე, შედაგოგებმა საჭიროა მოსწავლეებს დაახერხონ ნაწარმოების საკვანძო ეპოზოდების, დიალოგებისა თუ საინტერესო პასაჟების ანალიტიკური კომენტარები. ეს აბიტურიენტებს გახვეუთარებას არასაპროგრამო მეტქსტზე მუშაობის უნარსაც.

3) მისათვის, რომ მოსწავლეს მიეცეს წერიტი დაეალება, ვერ მას უნდა გავაზრებინოთ

წიტი მიეცემა მონაკვეთი შინარსობრივად (ლოქსიკურად და აზრობრივად). ამის შემდგომ კონკრეტული ეპიზოდის მიხედვით ანალიზისათვის დასვენიტი პერსონაჟთა ფსიქოლოგისა თუ ფრაგმენტში ასახული სიტუაციის შესახებ. მსჯელობა წარვმარტობა იმ მიმართულებით, თუ რა კავშირშია ეს ფრაგმენტი მთლიან ნაწარმოებთან, მწერლის მოვლენებმდეგელობისთან, სხვა დროისა და სივრცის სხვა ნაწარმოებთან ან პერსონაჟთან. აუცილებლად უნდა ვეცადოთ, ეს კავშირები არ იყოს ხელგონური, თვითმხზური. ლიტერატურული პარალებლები უნდა იყოს ზუსტი და დამაჯერებლად არგუმენტირებული.

4) აუცილებელია, მასწავლებლებმა და მოსწავლეებმა ყურადღება გაამახვილონ თხზულების სტრუქტურული ორგანიზების საკითხებზე. მსჯელობა უნდა იყოს თანამიმდევრული და გამოთვლიანებული. მოსწავლემ არა მარტო სათანადოდ უნდა გაიაზროს წერიტი დაეალებების პირობაში ჩადებული სანივითითობა, არამედ უნდა შეძლოს მათი (მითითების) ერთ თხზულებაში გაერთიანება. აბიტურიენტს უნდა განუვმარტობი, რომ ვერაზნეროს ერთი (ვთქვათ, პირველი) მითითებით გათვალისწინებულ საკითხზე მსჯელობა და მერე დაეადივდეს სხვაზე (მეორეზე ან მესამეზე). სწავლებისას ამ მიზნით შეიძლება გამოვიყენოთ მასაღახვა ფერის მარკერი.

5) რაც შეიძლება ხშირად შევთავაზოთ მოსწავლეებს არასაპროგრამო ტესტებში (როგორც ქართული ლიტერატურადნ, ისე - ორგანებში). ამით არა მარტო ფაროვდება მოსწავლის თვალსაწიერი, არამედ ახალგაზრდები შეიძენენ პრაქტიკულ უნარჩვევებს საგამოდერო თხზულების დასწავლად.

6) განსაკუთრებით მინდა შევხვი დაამოუკიდებელი აზროვნების“ საკითხს. მასწავლებლმა და მოსწავლემ უნდა იცოდნენ, რომ სკუთარი მხედვრებას სჭირდება არგუმენტი (ფაქტი-დასაბუთება. თვალსაზრისი და მოზიხთა მოსწავლისა (როგორც არ უნდა იყოს) მნიშვნელოვანია მზომ, როცა არგუმენტირებულია. ამ შემთხვევაშიც სასურველია, აბიტურიენტმა გამოიყენოს გამოთქმები: „მე ვფიქრობ“, „ჩემი აზრით“...

7) საიმოვნებით მინდა აღვნიშნო, ტრადიციული ეფორიულ-ტრადიციული სტილი და სტერეოტიპური გამოთქმები ნაკლებად გვხვდება თანამდროვე აბიტურიენტთა ნაშრომებში. მაგრამ, სამწუხროდ, მათი ადგილი დიდაცა ანალიზის დეფიციტმა, ეპიზოდის გაწინარებაში (ნაცვლად მსჯელობის). მოსწავლემ უნდა გააცნობიეროს, რომ შინარსი არის ის მასალა, რომლის შესახებაც უნდა ვიმსჯელოთ.

8) განსაკუთრებით უნდა გალრამდევს მუშაობა მოსწავლეთა ლექსიკაზე. საგამოდერო ნამუშევართა დიდი ნაწილი გამოირჩევა ლექსიკური სიმწიოთ ან არაადეკვატური ლექსიკით. ცნობილი ფაქტია, მონარდები ცოტას კითხულობენ, ან კითხულობენ მხოლოდ იმას, რასაც ავალენენ. ამიტომ მათ უნდა დაევალებოთ დაამუშაონ სპეციალური ლიტერატურა (დამატებითი), ქართული კრიტიკის ნიშნები, ფრაზეოლოგიზებისა და მყარი მსიყვებების ახსნა-ანალიზი. სწავლებისას ყურადღება გავამახვილოთ იმ ფრაზებზე, მხატვრულ გამოთქმებზე, რომლებიც ამა თუ იმ მწერლის ლექსიკისთვისაა დამახასიათებელი.

9) გრამატიკული შეცდომების, მართლწერილობის პრობლემები ერთ-ერთი ყველაზე ზუსტი მხარეა აბიტურიენტთა ნამუშევრებში. ამ კუთხით საჭიროა რაც შეიძლება მეტი ვარჯიში. სასურველია, მოსწავლეებს შეთავაზოთ ამონარდები სხვადასხვა მხატვრული ნაწარმოებიდან ან ლიტერატურული კრიტიკიდან (მეცხვრულად გამდარებული შეცდომებით). ამით აბიტურიენტი საინტერესო მასალასაც ითვისებს და სწორ წერასაც სწავლობს.

პროექტული გამოცდაები

ფატი შირაზაშვილი, 1-ლი საჯარო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი, გამსწრებულია ჯგუფის და სააპელაციო კომისიის წევრი.

2010 წლის ეროვნული გამოცდების ანალიზი ქართულ ენასა და ლიტერატურაში გამოკეთეს რამდენიმე პოზიტიურსა თუ ნეგატიურ ტენდენციას. კერძოდ:

ა) აბიტურიენტთა ნაშრომების ტექსტებში ნაწილში აჩვენა, რომ ისინი, გასულ წლებთან შედარებით, უკეთ იცნობდნენ სკოლაში შესწავლულ ტექსტებს, რაც, ვფიქრობ, გამოწვევა ტექსტების შიშობის შედეგად არ გამოდის. უკეთესი იყო ტექსტების მოთხოვნებიდან ნაწარმოებიდან შეთავაზებული ფრაგმენტის მიხედვით კითხვებზე პასუხი, ახლა მისგან მოითხოვენ თვით თავად გაესწავლებინა ეს თუ ის უბანი; ბ) უკეთესი შედეგები იყო თუ ის ფუნქციური წერის პირიბათა გაგებისა და შესრულების შრიცხვად. საფურცელბანა, გასული წლის გამოცდებთან მასწავლებელსაც და აბიტურიენტებსაც ამ საკითხზე შემადა გამაძვირებელია ყურადღება;

გ) უკეთ არიმონდენი თავს უცხო ტექსტის არა მხოლოდ იდურ ანალიზს, არამედ გამოყოფდნენ მატერიალ-გამომსახვევითი საშუალებებისა და ცდომილებების მათი ფუნქციის გარკვევასაც, რაც ალბათ ასევე უნაკლებ გამოცდებში მარაგდული მოთხოვნებით იყო განპირობებული;

დ) სამწუხაროდ, აბიტურიენტთა არცთუ მეტიერ ნაწილი ნაშრომებში სრულიად გაუმართალებელ ლიტერატურულ პარალელებსა და მწერალთა თუ დიდ მოაზროვნეთა გამოვლენებზე, კონტექსტთან სრულიად დაუკავშირებლს, მოიხიბობდა. ვფიქრობ, ასეთი ტენდენცია განაპირობა იმან, რომ წერითი ნაშრომების შეფასების კრიტერიუმები ერთ-ერთ მოთხოვნად ზოგადი განათლების საკითხი ნაპოვებული. როგორც ჩანს, ხშირად აბიტურიენტები, ძნელი საქმეებია, ვისცანა - უკეთ გამოცდებზე მარაგდული თანხლებილია თუ მასწავლებლისაგან (რეპეტიტორისაგან) - იღებს ასეთ არაკომპეტენტურ რჩევას. თუ აბიტურიენტს ესა თუ ის ნაწარმოები ნაკითხული აქვს, ცხადია, ძალიან კარგაა, მაგრამ, თუ მას არაწერი პარალელისთვის მოიხიბობს, რა თქმა უნდა, მსჯელობის ლოგიკა ირრევება ნაწილობრივ მალაღობაში უნდა იყოს. მაგალითად, „გვაიძულებს არ გავაყუგავს ბაბულის“ გმირ ტერილის“(1). „გვაიძულებს ლილის ვახს. მართალია, ირიბად, მაგრამ მაინც“. ანდა ასეთი ასოციაციები: გვაიძულებს ვაყავა, კამეჩი - საქართველო, ხოლო მისი უსტირო პატრონი გონა სალანდია კი - თქვენი ზვიკვირა.

ე) განსაკუთრებით მძიმე ვითარება იყო „მალაფარდებების“ თემატიკისათვის - აბიტურიენტები ხშირად „ახავებდნენ“ ლიტერატურათმცოდნეობით ტერმინებს, რომელიც მნიშვნელობა, სრულიად ცხადი იყო, არ ესმოდათ (თუ თავად ტერმინი იყო სწორად დაწერილი). ისეთი შეთავაზებები რქნებოდა, რომ აბიტურიენტები ეს ნაწილი იკმატება ერთ სკოლაგადაცილი, ერთი სტილით ნამეცადინები ხალხი იყო.

ძმითვაზა გოიჩიაშვილი, ფილოლოგიის დოქტორი, გამსწრებულია ჯგუფის უფროსი: პირველი წლიდან ვარ გამსწრებულთა შორის. კონკრეტულად ჩემი სფერო არის თსზულების გასწავლება. ზოგადად ყველაზე ვიცით, რომ შედეგები არც ისე სახარბილოა,

მაგრამ არც ისეთი კატასტროფული, როგორც ხატავენ. საშუალო დონე არის ადეკვატური იმისა, რაც რეალურად მოხლოდნულია და რასაც აქვს წინაპირობა, რამაც აქამდე მიიყვანა ვითარება. ჩვენ, სამწუხაროდ, იმის მომსწრე ვაცხდით, რომ პრობლემები აქვე მასწავლებლებს (სასერტიფიკაციო გამოცდებზე), ამდენად ჩემთვის სასებით გასაკებია, რომ ეს არ არის მართო აბიტურიენტის პრობლემა. ეს კომპლექსური პრობლემაა და მისი ერთ-ერთი ჯგუფია მოსწავლე. თუმცა, გავიმთხრო, საგანგებო სურათი არ არის - კარგი ყოველთვის ცოტა და განათლების სისტემა მაინცდამაინც კარგებზე არ უნდა იყოს აგებული.

რაც შეეხება თვითონ აბიტურიენტების პრობლემებს, ეს არის გამოცდა ქართულ ენასა და ლიტერატურაში, როდესაც ენის მატარებელი ხარ, ეს ჯერ კიდევ არ ნიშნავს, რომ კარგად იცი ეს ენა. რასაკვირრება, ყველა ინგლისელი ვერ ახარებს ენის გამოცდას, რადგან ეს ენის ფლობის გარდა სხვა კომპეტენციებიც მოითხოვს. როდესაც აბიტურიენტები ცდილობენ, ერთ ნაწილში დადილონ ის, რაც ადრე არ უნდაცოდნონ, რასაკვირრება, საგამოცდო პრინციპმა ასე იოლად არ დადიოდა.

მით უმეტეს, სირთულე აქვე წერის პროცესში. წერა ზოგადად ყველა საზოგადოებაში, თუნდაც ძალიან მაღალგანვითარებულში, სადაც განათლების სისტემა ბევრად უფრო ძლიერია, ბევრად უფრო დიდი დაფინანსება აქვს, სირთულე წარმოადგენს. იმიტომ, რომ თავისთავად რთული კომპლექსური პროცესია და მოითხოვს არა მხოლოდ უშუალოდ საგნობრივ ცოდნას, არამედ ტექსტის შინაარსის და ავტორის მიზნის ადეკვატურად გაგებას; იმის გარკვევას, რა არის რეალური და რა, ვთქვათ, მატერიალ გამოჩენა, რა არის ფაქტი და რა ვერაუდი; ლოგიკური და მიზეზშედეგობრივი კავშირების დადგენას ტექსტის ნაწილებს შორის; მაღალ ენობრივ კომპეტენციას, ანუ ლექსიკურ ცოდნას, ასევე მატერიალ სახეების ცოდნას; ძირითადი და მეორეხარისხოვანი ინფორმაციის გამოყენებას... ასე რომ, ძალიან ბევრი ამოცანაა. ამ ამოცანების ამოხსნასთან ერთად, მოითხოვს სხვა უნარებს, როგორცაა: თვითორგანიზება; დროის შენეჯემები, რაც ძალიან ძნელია ასეთ სტრესულ გარემოში - გათვალის, არ დრო გქირდება ტექსტის ნასაკითხად, აღსაკეცლად, დასამოყებლად, მერე ჩამოსაყლიბიბლად. მათ ამ უნარებს რეალურად არ უშუაშავათ, იმიტომ რომ სკოლაში ადევნდ დაეცდები დროში აბსოლუტურად გაუნერულად (საკლასო ან სამუშაო დავალებას). გამოცდაზე ისინი დროში ლიმიტირებული არიან და ესეც ძალიან ცუდად მოქმედებს შედეგზე. ჩვენ გვინახავს არამეუღებრივად დაწყებული, მაგრამ დასრულებული ნაწერები იმიტომ, რომ დროში ვერ გაიტყნენ. ხშირად გავცივია - გამოცდაზე დრო არ მეყო. საგამოცდო დრო რეალურად ძალიან ოპტიმალურად არის შერჩეული, ეს არის მათი ანგარიშის პრობლემა (ასე რომ იყოს, მასობრივი სახე უკნებოდა), უბრალოდ, კონკრეტულად ადამიანებს უჭირთ კონკრეტულ დროში ორიენტირება. არანაკლებ მნიშვნელოვანია ყურადღების კონცენტრირების მაღალი ხარისხი. ეს არის უნარები, რომლებიც თორმეტი წლის განმავლობაში უნდა გამოუმუშავდეს მოსწავლეს, რაც სამწუხ-

აროდ, არ ხდება. სხვა ენების მსწავლებისას, დავალების შესასრულებლად, ბავშვებს უნდა ლიმიტირებულად აძლევენ - ნიშან-ნარ განსაზღვრული აქვე რამდენ წუთში უნდა ჩაეტიონ. სწორედ ეს არის სათანადო მიზნობრივად მიზნის მისაღწევად. ბოლოს და ბოლოს, რისთვის ვამზადებთ მოსწავლეებს - გვიანტრენსებს კონკრეტული დავალების შესრულება თუ ამოცანის ამოხსნა შეუძლია, თუ ზოგადად ვამზადებთ ადამიანებს, რომლებმაც საბოლოოდ უნდა გაუძღონ ამ გარემოს. რა თქმა უნდა, მეორეა - ჩამოყალიბდნენ ნორმალური პიროვნებები, რომლებიც ადაპტირებას მოახდენენ საზოგადოებასთან და შეძლებენ ამ კონკურენტულ გარემოში საკუთარი შესაძლებლობების ნამიორჩენას. ყველა უნარი საბოლოოდ უნდა მიმართოს იეთიკენ, რომ ახალგაზრდას ჰქონდეს პიროვნული კაპიტალი - წერითი კომუნიკაციის უნარი და სტრესულ გარემოში ადაპტირების უნარი. სწწწწწწწწწ, ეს ყველაფერი ჩვენს აბიტურიენტებს არ აქვთ იმიტომ, რომ მათთან უბრალოდ არაქვს უშუაშავა, კიდევ გავიმთხრო, ეს ყველაზე ნაკლებად შეიძლება იყოს მათი პრობლემა. ჩვენ ვნდავთ უკვე ფაქტს, შედეგს.

საგამოცდო ტექსტები ტექსტი უცხოა, იმიტომ მათ ძალიან არ შეიძლება ჰქონდეთ. სამწუხაროდ, ჩვენს მოსწავლეები ცოტა მცდეულებები არიან საკუთარი აზრის თამაშად გამოთქმის თვალსაზრისით. უარყოფით გემოში არ ეძებენ პოზიტივს, არ ეძებენ, რატომ არის უარყოფითი, ანუ ისინი იღებენ მთავრობის და მსჯელობენ ამ მოცემულობაზე, მაგრამ ლიტერატურა არ არის მხოლოდ მოცემულობა, ყოველთვის მნიშვნელოვანია, რამ მიყვანა გმირი აქამდე, რა გარემოები იყო. გარდა ამისა, ტექსტის ანალიზი მოითხოვს არა მხოლოდ ერთ კონკრეტული დავალების შესრულებას, არამედ გარკვევას, რა კონტექსტია, რა კულტურულ-სოციალურ-პოლიტიკურ-ეკონომიკური გავლენებია. იმდენად მომზადებული უნდა იყოს მოსწავლე სხვა დისციპლინებში, ვთქვათ ისტორიაში ან სამოქალაქო განათლებაში. ჩემი მიზნად დავალების უცხოება და გათვალისწინოს კულტურული, სოციალური თუ პოლიტიკური კონტექსტი, ანუ ამოცანა არის საკმაოდ რთული, მაგრამ ეს ამოცანები მათ ერთგული სასწავლო გეგმით მოეთხოვებათ. ეს არ არის დაუძლეველი.

კიდევ ერთი პრობლემაა, რომელიც არანაკლებ მნიშვნელოვან მიმართა - ბავშვები, სამწუხაროდ, არ არიან ბოლომდე ტრენინგული უცხო ღირებულებების და უცხო კულტურების მიმართ. როგორც ჩანს, ჩვენ მაინც ვერ ვახერხებთ ბავშვების ისე აღზრდას, რომ მათ ობიექტურად შეაფასონ და შემდეგ ავანჯარონ სხვისი ღირებულებები. კიდევ ერთხელ ვიმთხრო, ეს არ არის ბავშვის პრობლემა, ეს არის გარემოს პრობლემა, როდესაც ახსნავთ, რომ ერთადერთი და ყველაფერი ხარ მუნ და არ ახსნავთ, რომ სხვა მუნც არანაკლებ ღირებულებებისა და არანაკლებ მნიშვნელოვანია. მათში არ არის ეს ტოლერანტულთა სხვათა კულტურული ღირებულებების მიმართ, ვერ იგებენ სხვა ფასეულობებს. სამწუხაროდ, მათთვის უშუაშავი არის ერთი ფურტი ქალი, რომელმაც დიტოვა ქმარი და ვერ იგებენ, რომ ის სხვა ღირებულებების მატარებელია. რატომცა ვერ იახრებენ, რომ არ შეიძლება მხოლოდ საკუთარი პოზიციიდან შეაფასო ლიტერა-

ტურული ნაწარმოები, გმირი თუ ანტიგმირი და სხვ. მათ ჰგონიათ, რომ მაგი მხოლოდ მათია და თერთი - მხოლოდ თერთი. მათ ვერა ძალიან პატივსახებ მხოლოდ თერთი ფურია - კარგი-ცუდი, უარყოფითი-ადადებითი - ვერ წარმოუდგენიათ, რომ შეიძლება ამას შემოქმედებითად მიუდგნენ, ეკიონ მიზეზები - იყო თუ არა სხვა გამოსავალი, ვთქვათ ვილავი ვილავი კლავს - ეს იყო აუცილებლობით გამოწვეული თუ ეს იყო დანაშაული, რომელიც არ ეპატრება. ასე ჩაღრმავება მათ არ შეუძლიან. ამას კრიტიკული მიდგომა ჰქვია, მაგრამ კრიტიკული, ამ შემთხვევაში, არ ნიშნავს უარყოფითს, ეს არის შეფასებითი დამოკიდებულება, რაც ძალიან უჭირთ. ეს ძალიან სამწუხარო პრობლემაა, რომელიც ხშირად ვანჭვდები. უჭირთ კონკრეტული განზოგადება და ზოგადი დაკონკრეტება, ანუ ინდეტკერ-დედეტკერ მეთოდებს ნაკლებად ვლვობენ. რამდენად მოეთხოვება 18 წლის ახალგაზრდას უნარყოფილად ტექსტის ანალიზი? ჩვენ არ ვითხოვთ რაღაც იდეალურს, ვითხოვთ მხოლოდ იმას, რაც მისი ასაკისთვის შესაძლებელია. მიუხედავად ყველაფრისა, ჩვენ ვართ ძალიან ლიბალურები და ტოლერანტული ძალიან მათ მიმართ, ცდილობთ, თუკი ირრება რაღაც საპერეანალია თსზულებში, არ დავუკარგოთ და სათანადოდ დავუფასო.

წლებიანდელი შედეგები, პრიცენტული თვალსაზრისით, ზოგადად, უფრო დაბალი იყო, მაგრამ ერთ რამ იყო აქკარა - უფრო მეტი უკეთესი თემა გამოიკეთა. ამან, სამწუხაროდ, ვერ შეცვალა ზოგად სურათი, მაგრამ ნამდვილად გაჩნდნენ ბავშვები, რომლებიც თანამედ, ლალად, დაწყობილად წერენ თსზულებებს. მიმართა, რომ ეს მნიშვნელოვანია - გაიზარდა ასეთი ბავშვების რაოდენობა. ფუნქციური წერის გამსწრებულებიც აღნიშნავდა, რომ მარმან იყო არასახარბილო შედეგი და წლებ ბევრად უფრო მეტმა ბავშვმა დაწერა კარგად.

კიდევ ერთ რამეზე შევიჩრდები - მოულოდნელად საკმაოდ უსტი ბავშვი, რომელიც წესით არ უნდა იცნობდნის ნიცეს, კანტს, პეკელს, არისტოტელეს, პლატონს, მათ ციტატებს იშეულებოს. ფაქტია, რომ ეს არის რეალურად მისი ცოდნის ადეკვატური და ამსახლებს, ეს არის ერთგვარი მზა ნაწილი. როგორც ჩანს, ჯგუფი მასწავლებლებისა ამას ასწავლის აბიტურიენტებს. რა თქმა უნდა, თავისთავად ეს ცუდი არ არის, რადგან მისი კონტექსტი ბავშვი უნდა, მაგრამ საქმე ის არის, რომ ისიც უნდა ასწავლოს, სადა და როგორ გამოიყენოს, რომ ზოგადი მასაცოდო მდგომარეობაში არ აღმოჩნდნენ. მასწავლებლებმა, პირველ რიგში, მათი მოზარდება უნდა ასწავლო. ამ შეიძლება გვაიძულებს და პეკელის, კანტის, არისტოტელის ციტატების ასპოტურად არაადეკვატურად მოტანა, რაც ხშირად სასაცილოდაც კი გამოიყურება. ეს ტენდენცია ადრე ნამდვილად არ შეიქმნოდა. შესაძლოა, ჩვენ დღესაც წავახალისებ მსგავსი თსზულებს მაღალი ქულით და ამიტომ გახშირდა მსგავსი შემთხვევები (თუმცა ეჭვი შეპარება) ან ამით თავმოყრების ტენდენცია განჩნდა. ყველა შემთხვევაში, ამ პრობლემას სათანადოდ უყრდნობდა უნდა მიაქციონ სკოლებში.

რეზიკა, მომზადდა ლალი თსზულები

ინფორმაცია

ერ აშენდა. სკოლის მშენებლობაზე 900 600 ლარი დაიხარჯა. აღსანიშნავია, რომ ოკუპირებულ ტერიტორიებში მოსაზღვრე სკოლის მშენებლობისას ქართულ მშენებლებს ხშირად სიცოცხლის რისკის ფასად უზღვიობდა სამშენებლო სამუშაოების წარმოება. სკოლა მოლიანად პასუხობს თანამედრებულ სტანდარტებს, აქვს ახალი სასკოლო ინვენტარით აღჭურვილი საკლასო ოთახები, კეთილმოწყობილი სპორტული დარბაზი, 16 კომპიუტერთი აღჭურვილი ინფორმაციული ტექნოლოგიების ოთახი, ბიბლიოთეკა, თანამედრებულ სამეცნიერო ლაბორატორია. პროგრამა ალუმინის“ ფარგლებში, 1983 წლის კურსდამთავრებულმა გიმორერ ლურწკიამ, რომელიც ამჟამად გერმანიაში ცხოვრობს, სკოლას ფიზიკის უნიკალური ლაბორატორია გადასცა. მისვე დაფინანსე-

ბით, სკოლის ფიზიკის მასწავლებელი გადამზადდა გაიყნის გერმანიაში, რათა საერთაშორისო გამოცდილება გაუზიაროს მოსწავლეებს.

გიმორერ ლურწკიამ მათემატიკის მასწავლებლეს, ასევე, დამატებითი ანაზღაურება დაუნიშნა.

ამჟამად სკოლაში 36 პედაგოგი 23 მოსწავლე ასწავლის. ფიზიკის მასწავლებელს ლალი ბარკალიას, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების გამო, ღირსების ორდენი გადასცა. სკოლაში სწავლობს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ ჩატარებული კონკურსის „ჩემი თვალთ დანახული რუსული აგრესია“ გამარჯვებული, დევენილი გალის რაინოიდან, მე-6 კლასის მოსწავლე ნუკრი შირია, რომელიც პრეზიდენტმა პორტუგალი კომიუტერთი დაჯილდოვდა. კომიუტერთი პრეზიდენტისგან, ასე-

ვე, მიიღო მე-7 კლასის ათოსანმა მოსწავლემ მარიამ მაჭუტია.

სამინისტროს მიერ ინიცირებული პროექტის „წიგნის მეგობარი“ პრეზენტაცია თბილისის პირველ საჯარო სკოლაში გაიმართა. ახალი პროექტი უმცროსკლასელებს დეკორაციის მერმა გიგი უგულავამ, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი დიმიტრი შაშკინთან ერთად, წარუდგინა. სტუმრებმა პატარებთან კითხვის და ზოგადი წიგნიერების მნიშვნელობაზე იახუბრეს და მეორეკლასელებთან ერთად კლასგარეშე ლიტერატურა წაკითხეს. პროექტის „წიგნის მეგობარი“ მიზანია, ბავშვებს გახუთართარის კითხვის, მოსმენისა და წაკითხვის გაახრების უნარები, ხელი შე-

*** საქართველოს პრეზიდენტმა და საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა ზუგდიდის რაიონის სოფელ შაშკინიანში ახლად გახსნილი სკოლა დათავოლიერეს. სოფელი შაშკინიან, მდინარე ენგურისა და ურხისწყალს შორის მოქცეული ოკუპირებული ტერიტორიების შორის, ქართული მხარის მიერ კონტროლირდება ერთადერთი კულტურული ძეგლია სკოლა, რომელიც 1919 წლიდან უსტიციონირებდა, სიძველის გამო ექსპლუატაციისთვის უვარგისო იყო. შაშკინიანის საჯარო სკოლა საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს საგანმანათლებლო და სამეცნიერო ინფრატრუქტურის განვითარების სააგენტოს მი-

უწევს წიგნიერებისა და კითხვის აზროვნების განვითარებას. პროექტის კონცეფციის მიხედვით, უფროსკლასელები, სტუდენტები, მწერლები, ცნობილი ადამიანები და სხვა მონახლეები უმცროსკლასელებს კლასგარეშე ლიტერატურის უკითხვენ, რის შემდეგაც იმართება დისკუსია ნა-კითხული მასალის ირგვლივ. ანალოგიური პროექტი მსოფლიოს ბევრ ქვეყანაში ხორციელდება მასში ბევრი ცნობილი ადამიანია ჩართული. უმცროსკლასელებთან მხატვრული ლიტერატურის ერთობლივი კითხვა რომაგდომიც ვარგეშელება, პროექტში მონაწილეობის სურვილი არაერთმა ცნობილმა ადამიანმა, მათ შორის საზოგადო მოღვაწეებმა, მწერლებმა და პოლიტიკოსებმა გამოთქვეს.

ინტერვიუ რაქობრთან

ყველაზე სამწუხაროა, მიანიხილეთ, რომ ამაზე მეტი არც უნდა იცოდნენ. ეს ბევრმა ფაქტორმა განაპირობა. ჩემთვის არასერიოზულია, როცა ჩამოთვლილი თექვსმეტი პასუხიდან შეკითხვაზე – ვისი ნაწარმოებია „დანაშაული და სასჯელი“? – ერთი სწორი უნდა შემოხაზო. თუ დოსტოვესკი შემოხაზუ, ეს იმას ნიშნავს, რომ შენ საოცარი მომზადების ქონებ ადამიანი ხარ. არის ეს ცოდნა? ფორმალურად არის, შინაარსობრივად – არა. ამაში დამნაშავეც არავინაა, რადგან ჩვენ ვიკოპედიაში საუკუნეში ვცხოვრობთ, გარკვეულ პარამეტრებში მოქცეული ინფორმაცია ძალიან იოლად ხელმისაწვდომია ყველასთვის, უფრო სიღრმისეული ცოდნისთვის ახალგაზრდა თავს აღარ იხუტებს, არც სურვილი აქვს, არც დრო და, რაც მთავარია, გამზადებულ ფორმალურ მოქცეული ინფორმაცია აქვს. სამწუხაროდ, ასეთი ცოდნით ბევრია. რაც შეეხება სტუდენტების იმ რაოდენობას, ვინც ნინოს მართლა კითხულობს, ანალოგიურად და შეუძლია თუნდაც მხატვრულ ნაწარმოებზე იმსჯელოს, ასეთი ცოტაა. ჩვენ, სპეციფიკური მიზნებიდან გამომდინარე, ამ მიმართულებით მუშაობა გვინდოდა, რადგანაც რეჟისორება და მხატვრობაზე პიესა მაინც ხომ უნდა ნაიკითხოს. ეს გარდაუვალია. ნინო-

ერბის, ნინოს კითხვის კულტურის საერთო დონე სასურველია უკეთესი იყოს.

– ეს, რაც შეეხება მხატვრულ ლიტერატურას, სტუდენტებისთვის პროფესიული ლიტერატურა, სახელმძღვანელოები არანაკლებ მნიშვნელოვანია...

– სახელმძღვანელოებს რაც შეეხება, ამ მიმართულებით ბოლო წლებში დაინწყეთ საქმიანობა. აქამდე უნივერსიტეტის პროფესორ მასწავლებლები სხვადასხვა გამოცემულ წიგნებში ბეჭდვადნენ სახელმძღვანელოებს ან დამხმარე სახელმძღვანელოს ფუნქციის მატარებელ ლიტერატურას. ბოლო წლებში, რაც ამ საქმიანობას მოეკიდეთ ხელი და საკმაოდ ინტენსიურად ვმუშაობთ. იბეჭდება ძალიან და დიდი რაოდენობით ლიტერატურა, თუმცა უფრო მეტია საქირო, მაგრამ ეს, ბუნებრივია, ფინანსებთანაა დაკავშირებული. ვამბობთ სახელმძღვანელოებს, დოკუმენტი სახელმძღვანელოებს, როგორც თარგმანებს, ასევე ჩვენსეულ პროფესორს მიერ შექმნილს; კვარტალში ერთხელ გამოდის ყურნალი, სადაც იბეჭდება თეორიული ხასიათის სამეცნიერო ნაშრომები, ყოველი წლის ბოლოს – სამეცნიერო კვლევების კრებულს. ჩვენს სფეროში – დრამის, ხელოვნებათმცოდნეობის, კინოს –

ძალიან ბევრი უცხოური ლიტერატურაა, რომლის თარგმნაც გვინდა, ამ მიმართულებით ნინ ბევრი სამუშაო გველის. კატეგორიულად აუცილებელია, სტუდენტებს პროფესიული ლიტერატურა ქართულ ენაზე ჰქონდეთ. ვცდილობთ, ეს შეძლებდნენ დაგვარად, ეტაპობრივად განვხიზრდებიყვნით. არ მიმანინია სწორად მიდგომა, სტუდენტს უთხრა – ლიტერატურა ინგლისურ, ფრანგულ, ესპანურ და ა. შ. ენებზეა, კეთილი ინებე, მოძიე და ისინაც. ამდენად, მაქსიმალურად ვცდილობთ, სტუდენტებს პროფესიული ლიტერატურა ქართულ ენაზე შევთავაზოთ. ჩვენ გარკვეული გეგმები გვაქვს – უკლებურის საბინისტროსთან ერთად ვაგზარდობთ როგორც თარგმნილი ლიტერატურის, ისე ქართული ლიტერატურის გამოცემას ახლა, მიხილ თუმანიშვილის საიუნიუსტო თარიღთან დაკავშირებით, ვამზადებთ სამტომოვლს, რომელიც დიდი ხნის წინ გამოიცემოდა და მაშინვე ბიბლიოგრაფიულ იმეტიანობად იქცა. ცოტა ხნის წინ გამოვეცით აკაკი ვასაძის ორტომეული. ასევე, ვამზადებთ ვარკეთილ ქართული თეატრალური კრიტიკოსების საუკუნეობრივ ნაშრომები; ვამზადებთ ნინგინოს სერაის ქართული თეატრის განვითარების სხვადასხვა ენაზე ყველაზე უმსგესლოვანი პერსონ-

ნალების – რეჟისორებისა და მხატვრობების შესახებ. ვნახოთ, გეგმები ბევრი გვაქვს.

– რამდენ სტუდენტს იღებს ყოველწლიურად უნივერსიტეტი და რამდენად არიან რეალურად კადრები, რომელსაც თქვენ ამზადებთ. არის ამდენი მსახიობი თუ რეჟისორი საჭირო?

– ყოველწლიურად 205 ადამიანს ვიღებთ, შეიძლება წელს ეს რიცხვი ვაგზარდობთ. გაზრდა, ბუნებრივია, მოთხოვნაზეა დამოკიდებული, მაგრამ, ამავე დროს, ეს ჩვენი უნივერსიტეტის მატერიალურ-ტექნიკურ რესურსზეცაა დამოკიდებული. რაც შეეხება მათ დასაქმებას, სიღრმისეული კვლევა არ ჩავგიტარებთ, მაგრამ გარკვეული მოხაზვების საფუძველზე შემიძლია ვთხაროთ, რომ სამუშაოდ მხოლოდ სპეციალობების 80 პროცენტზე რეალიზებულია, დასაქმებულია ტექნიკურ-ტექნიკურ, ტელე-ოპერატორები, მომსახურე ტექნიკური პერსონალი, რეჟისორები; ბუნებრივია, დრამატულ თეატრებს ჩვენი კადრები არიან, არ არსებობს დამდგმელი ქორეოგრაფი, რომელსაც ჩვენი უნივერსიტეტი არ ჰქონდეს დამთავრებული. ხელოვნებათმცოდნეების, კინო თუ თეატრმცოდნეების უმეტესობა დასაქმებული არიან ჟურნალურსა თუ ტელევიზიებში და ა. შ. ამდე-

ნად, მარტივად შემოიღია გიგანსუნობების შესახებ. ვნახოთ, გეგმები ბევრი გვაქვს.

– დაბოლოს, რა სიახლეა წელს კინოსა და თეატრის სახელმწიფო უნივერსიტეტი?

– სიახლე პროფესიული სწავლებაა დააკვირდით – ძალიან შემოიღია ახალი, ხუთდღიანი კლასიფიკატორი, ამ ნაწილზე ვმუშაობთ ისე, როგორც სხვა უმაღლესი სასწავლებლები. პროფესიული სწავლების სექტორს დაემატება ახალი სპეციალობები, მაგალითად, მონტაჟის რეჟისორი, ოპერატორის ასისტენტი და ა. შ. აქამდე გვექონდა ფორმარგოზი, საესტრადო ვოკალი. დეტალურადაა მოხდა ნაკვირვანი, ახალი კლასიფიკატორით ყველა უმაღლესი სასწავლებელი განსაზღვრავს იმ სპეციალობებს დონეების მიხედვით, რომელსაც ასწავლის პროფესიული განათლების დონეზე. აქ მთავარია, აკრედიტაციის სამსახურზე ჩვენს სახელმწიფო უნივერსიტეტში ბადაც განსაზღვრული იქნება, თითოეული სპეციალობა რა კვალიფიკაციის კადრს მოახსობავს.

ესაუბრა ლალი ჯეღაძე

ნახარკვი

როგორ ვმუშაობ

ამ თემაზე – მწერლის მუშაობაზე – ზოგი მწერალი მთელ ტექსტს დასწერს. იგი ძალიან ფართოა და რთული. მას ორი მხარე აქვს: ტექნიკური და ფსიქოლოგიური. ნერის მარტივად ტექნიკურია არც იმდენად საინტერესოა, ხოლო შემოქმედების ფსიქოლოგია ძალიან ძნელი არის და მოსაწყენელი. იგი იმითი არის ძნელი, რომ შემოქმედების ფსიქოლოგია, როგორც მეცნიერება – ისიც ექსპერიმენტალური! – არც კი არსებობს, ხოლო რაც არსებობს მეტისმეტად ცვალებადია, დაუდევარი და შერლი. შემართუნებელია ის დრო, როცა ვინმე ვიგი-სექტორ პოეტს ან კომპოზიტორს კვებაზე ახალწარაპარატს მიაღებს და მისი აზრებისა და ლანდების სურათს გადაიღებს. თუმცა – გულმგონად იყავით, ხელჯახნო, ასეთი დრო არასოდეს არ დადგება, იმითომ, რომ ის აშაბტო მონადირესათვის დაუფრთხობს ნადირს აზრს, ხბძლს, სახეს, წიანადნ შემოქმედება და სიყვარული მეტიჩარა მეთავალყურის თანაბრად გაურბიან.

მაგრამ რადგან შემოქმედება და მისი ფსიქოლოგია მაინც არსებობს, ამიტომ ზოგი ვინმესთვის სასარგებლო იქნება ცალკე თვალთ მანაც ჩაიხედოს იმ იდუაღ კოლოფში, სადაც რომანში, პოემა, ოპერა, სურათი ან ქანდაკება მზადდება.

ბუნებრივია, ვინც თავისი სხვა ქაბუკობის დროსვე ითავს. მამაჩემი ნოვლის მეურნე იყო და მეც ამ ხელნისთვის მამზადებდა. აგრონომიამ რვა წელიწადი წამართვა. მამაჩემი რომ გარდაიცვალა, სკოლის დირექტორმა დამბარა და მითხრა: „თქვენ აგრონომად არ გამოდგებით, ამიტომ გირჩევთ სხვა ხელნა აირჩიოთ, მაგალითად, ტელეგრაფისტობა. როგორ მოგონებთ?“ „შემეჩინო საქმეა“, მეც დავეთანხმე და აგრონომობას თავი დავეხმე, მაგრამ არც „შემეჩინო საქმე“ მიკისრა. მე სხვა რამე მინავლდება. მიწოდდა მხატვარი გამოუსულიყო, ნამდვილი და მისთვის და ლიტერატურის შესწავლა შევეუძლემ და იმ დღიდან ჩემს მწავლებელს აზრებდა და სურათებს ქაღალდე ვეღერდი. მართალია, მხატვრულ შემოქმედებას მალე დავეხებო თავი და თიქტოს რე წელიწადის ვეუშემე, მაგრამ ამას ვეგრად აუფრებდ, ავტობიოგრაფიუ სხვა დროისთვის იყოს.

იმ დროს მწერლობაში „სასაწყის კაცი“ იკალათებდა და მეც მიმიზიდა. ერთხელ ბაზარში მათხოვარი დაინახე – ჯუჯო, უმაღლა გოგონა, მასხარა. დიდხანს ვხედავ და ვუთვალავდი. მეჩემს საღამოს შერე საათზე ჩაუჯუჯექი და მეორე დღეს თორმეტ საათზე

და ავეცი. ასე დაიბადა „ჩანჩურა“. ეს მოთხრობა ორჯერ გადავწერე და ცნობის ფურცელს რედაქციას მივუტახე, რომელიც ერთი კვირის შემდეგ მწერალთა ოჯახში შემეყვანა. ერთ საწყალს რამდენიმე საწყალი მოშვეს („უბატონო“, „თავდავიწყება“, „მეჩემქმე გაბო“, „კურკას ქორწილი“) და ეს მოტივი – დაჩაგრული და უბედური – იცი წინასწარ შემიდეგაც მრავალჯერ გავიმეორე, შეუძლებელია არ განმეორებულიყო, ვინაიდან მწერლისთვის სობრალური და თანაგრძობა იგივეა, რასაც თითქმის ნარმოადვენს ოსტატ შემწეუფრესთვის.

იმ დროს – ჩემი მწერლობის პირველ ხანში – ერთი მოტივიც გამოწნდა: „უშაქის ქვა“ გუსტავ ლებონის, „ბაბოს ფსიქოლოგია“ დამანერინა, ხოლო „ხალხის სამართალი“ ანერილი სურათი ჩემივე თვალთ ვნახე ცხინვალში.

რა მასალა უფრო მშველის – ავტობიოგრაფია, დაკვირვება, ნინო თუ ჩანაწერები? ყველა ერთად, ცალ-ცალკე კი არცერთი. ყველაზე უფრო სახიფათო მნიშვნელოვანი მასალაა. თავისუფალი შემოქმედების მაგირბრმა მიმბაძელობა გამეფა. დაკვირვება ერთ დროს კულტად მქონდა გადაქცეული და ძალიან დამესხარა. პროზაიკოსისთვის იგი უკლებლივ უდრის, უამისოდ ვერ გატარდება. შესაძლებელია, მან ხალხის ფსიქოლოგიური რამე დასწეროს, მაგრამ ის ვერ შექმნის ცოცხალ ტიპს, ვერ დაგვიხატავს პეიზაჟს, ვერ დაგვანახებს სულიერი-უსული საგნების უითერთობას, ე. ი. ბუნებას, სიციცხლეს, ცხოვრებას. მისი დანიშნულება კი სწორედ ეს არის და სხვა არაფერი. მან უნდა გვაჩვენოს და დაგვანახოს, ხოლო მსჯელობა, აღწერა და საუბარი სხვებს უნდა დაუთმოს. ვისაც დაკვირვების მარაგი არა აქვს, ის ვერც ვერაფერს გვაჩვენებს.

დაკვირვება და ავტობიოგრაფია განუყოფლად არის ერთმანეთში ჩახართული. განცდილი და საკუთარი თვალთ ნახაში ისევე არა ჰგავს მოგონებს, როგორც სულიერი უსულოს. ადამიანის ორი მესამედი სიხთვის, ხოლო ერთი მესამედი ცხინია, ცილა, კირი, შაქარი და რკინა, მაგრამ ეს ელემენტები რომ შევერთოთ, ადამიანი მაინც არ გამოვა. ჰომუნუსულმა და პერსექტუ-მობლემ ასიათასობით გააკეთა მქონებურიც და არამქონებრიც, ხოლო ნაძალადეგად მოგონილმა მასალამ ამდენიც „მწერალი“ დასამარა და ზოგი უღაგოვად დიდი მწერალიც დაამარცხა. ცოცხალ ადამიანს სიხიც აქვს, რკინაც, კიორც და კიდევ ის „რადაც“, რაც ატეხა შეიქმნ-

ხმელსა ნედლად“. ყველას შეუძლია რაღაცა ამბავი მოეგონოს, მაგრამ თუ მას ეს „რადაც“ გუნადილი და ნახაში არ ახლავს, უსული ვაბუნავს და ხერხები იმ თილისმურ ქმნილებად ვერ გადაიქცევა, რომელიც თვითონაც შეუთქავს, ჯადოსნობს და ჩვენც გაათრთობს და გვაჯადობებს, მაგრამ ნუ გგონიათ თითქმის კი ყოფილიყო უშთაფრესი და საკმარისი. უკლებლივ ყველას გადაჰხდენია რაღაც ამბავი, რაღაც განუცდიდა და რაღაც უნახავს, მაგრამ ყველა მწერლად არ იფარება. მწერალს და საერთოდ შემოქმედს ბევრი ისეთი რამე სჭირდება, რაც უკვე იცის მეცნიერებაში, და ერთი ისეთი რამეც, რაც ვერაფერობით უმხეველია და მიუცნებელი.

ერთი უმხეველი მწერალი ვარ: ძალიან ბევრი მგელია, მინახია, განხიცვდია და გამოგონია, ამიტომ ავტობიოგრაფიული დღეები საკმაოდ მძიმეობდა.

ცოდნაც არა კმარა. მარტო მნივნილობული განათლება მცოდნეს გამოიყვანს, მაგრამ განათლებულ მწერალს ვერ შევიზიზივებს. მარტო ცოდნა, ნამტხანი კი დიდი ცოდნა მწერალს ზოგჯერ ხიფათსაც უშხადებს. თვინ რაღაც: „პოეტისთვის ძალიან სახიფათოა თავის ხელნის ზედმიწევნით ცოდნა, რადგან ის პოეზიაში ხელოვნია კი არა, ხელსანი იქნება“. იგივე აზრი თენზე უფრო ადრე გოეთემ გამოსიქვია. ამას იმითომ ვამბობ, რომ მარტო ნინო და კარნაკეტელომა პატიმრობას უდრის-მეთუი. მწერალმა, ნამტხანი კი პროზაიკოსმა, ბევრი უნდა იმეოზაუროს, რათა ყველაფერი ნახოს, განიცადოს, გაიგოს, მიიხმინოს და შეისრუტოს, თორემ ვისაც ბევრი არა მიუღია რა, ის ბევრს ვერც მოვცევს.

პროტოლიანი ძლიერ ეზმარება მწერალს. თუ მას თვალწინ ცოცხალი ნაცნობი უდგია, მისი ტიპიც ცოცხალი გამოვა. მაგრამ პორტრეტის დახატვა არა კმარა. მწერალი მას თავისეულად გარდაქმნის, ზოგ რამეს მოუხატებს, ზოგსაც დაარკლებს და ისეთ ვინმეს გამოიყვანს, რომელიც კიდევცა ჰგავს დედანს და არცა ჰგავს; ასე იქმნება სინტეტური ტიპი. „ჩანჩურა“ ცოცხალი ვნახე-მეთუი. ვნახე მეჩემქმე გამოც, კურკაც, დამბალოც, ყამიც, აბაღულაც. კვახი მრავალჯერ შემეხედრია, ჩემთვისაც გაუფრეს მას კლანჭი. ის ნარევი ტიპია. აჯაყი სულ სხვანაირად წარმოიშვა. 30 წლის წინათ ვავის ხეობაში უცნაური ვინმე შემხედა – ბრეჯ, ბანჯგლიანი, ცბიური, ხარბი, უღაგოვად დიდი მწერალიც დაამარცხა. მისი სახელი აღარ მახსოვს. 10 წლის შემდეგ იჩინენრმა ფიდი ყახზევამ ქართულ კლუბში

ასეთი ანეკდოტი გვიამბო: ნაყემდე თავის ცხენის ძველი მკარავი – გამარჯვება, ჯაყო! – ცენისას გახლავარ. – რას იქმ, როგორა ხარ? – თორმეტი ვყავს, გენაცვალე მაგ თვალებშია. – ცოლ-შვილი როგორა ვყავს? – სულ კარგათა ხართ, გენაცვალე. – რამდენი შვილი ვყავს, ჯაყო? – თორმეტი ვყავს, გენაცვალე მაგ თვალებშია. – როგორ მოახერხე მაგდენი, ჯაყო? – მამა, მამა! აგრე ვიცის ჯაყომა! მოუგო ნაყემდე.

უკანასკნელ სამ სიტყვაში ამაზე უფრო მწვავე პილობო ეყარა. ანეკდოტი ჩემს სსოვნაში ხუთიოდე წუთზე მეტს ვერა სძლებს, მაგრამ ამ უზნაბრი ანეკდოსს ვაჯელი ოსი ნაჭეხავს და ამ სახემ ჩემს სსოვნის ერთ-ერთ კუნტულში დაიბუდა. კიდევ გავიად ათიოდე წელიწადი და იგი მოულოდნელად ათიოცნდა, გამძღლდა და თვალწინ ნამოტყრა. აი ზოგჯერ რა უცნაურად იბედავა ცხენა.

არსენას ტიპის ასახვის დროს ჩემი ბიძაშვილი ბაგრატი ბურნაძე მედგა თვალწინ. ლავიისაგარი პაპაჩემი ანდრო ბურნაძეა. ციციძე თვალთ მელიქიშვილის მზარეული სანდროა. მოირონი ტიპი მშრალი გამოდის, პროტოტივად გამდობულს კი მეტი სიციცულე ეტყობა.

მეიკითხებით, პირველ იმპულსს რა გამოვლეთ, – გაციონალი ამბავი, დაკვეთა, სახე თუ სხვა რამე? გიპასუხებთ: ერთიც, მეორეც, მესამეც: „თავდავიწყება“ – სე. ვიფანმა მიამბო, „ტყის კაცი“ – პაოლი იაშვილია, „ორი განაჩენი“ – შოთა დედიაშვილი, „მარალი ამულუა“ – სანდრო შანშიაშვილია, „თეთრი კურდღელი“ – პროფ. ასათიანმა, სხვებისგანაც ბევრი რომ მოეხმინე და აქა-იქ მომხმანესა და მოთხრობებში ვავფანტე. ყველას და ყველაფერს ვერ მოვიგონებ. წესად დავდე და დღემდე ვარსებობ: თითქმის ყოველდღე რაღაც უნდა ჩავიწერო – სიტყვა, სახე, თქმა, ამბავი, წერილმანი და მსხვილმანიც. ზოგი ყურმოკრულია, ზოგი თვითმკრულია და ზოგიც მოგონილი. ეს მასალა გააერთილე და მოგონილი შემოქმედების დაბოროტორიანი იხარებდა, მუშაუდებდა და ბოლოს ისეთი რამე გამოიღის, რასაც ზოგჯერ თვითონ ავტორიც მძობივ იცნობს ხოლმე.

ნახარკვი

ნიხიელ ჯაზახიშვილი

საქალაქო თემა

უფლება მოსწონილობა გადასახლება თუ უსაფრთხო ექვნი?

დასაწყისი ნი. №34

თამარ ჭავჭავაძე

თამარ ჭავჭავაძე, 55-ე საჯარო სკოლის დირექტორი: სიმართლე გითხროთ, მანდატური...

ლის შემდეგ სკოლიდან არ გაგვიშვია არც ერთი პედაგოგი. ასევე არ შევსაბამებ სიმართლეს, თითქოს ჩვენ სკოლაში ყველაზე მეტი მანდატური...

პედაგოგები პრეტენზიას აცხადებენ იმის გამო, რომ სააკაშვილის მხარეს მხარდობენ

პედაგოგები პრეტენზიას აცხადებენ იმის გამო, რომ სააკაშვილის მხარეს მხარდობენ. უფლებები არღვევდა...

რაც სკოლებში დაგვიანებულ მოსწავლეს გაცემთ და ალბათ...

რაც სკოლებში დაგვიანებულ მოსწავლეს გაცემთ და ალბათ რამდენიმე უფლები...

ამობენ, მალე სკოლებში წესრიგის დამორღვევი მოსწავლეების მოზიარება

ამობენ, მალე სკოლებში წესრიგის დამორღვევი მოსწავლეების მოზიარება და დაგვიანებულ...

გიორგი აბაშიძე, 53-ე საჯარო სკოლის დირექტორი

გიორგი აბაშიძე, 53-ე საჯარო სკოლის დირექტორი: მანდატურის ფუნქციას გამოიყენებენ...

არ აქვს მნიშვნელობა დამრღვევი ბავშვი იქნება თუ პედაგოგი. გაუმარჯობა ფაქტებზე რეაგირება უნდა...

ამობენ, სკოლებში წესრიგის დასამყარებლად

ამობენ, სკოლებში წესრიგის დასამყარებლად, მინისტრის ინიციატივით, მალე ახალი მეთოდი...

დეზულების თანახმად, მანდატური სპეციალური საშუალებების გამოყენების უფლება

დეზულების თანახმად, მანდატური სპეციალური საშუალებების გამოყენების უფლება არ აქვს...

ეროვნული ინტეგრაციის მიზნით

ეროვნული ინტეგრაციის მიზნით, აცხადებს, როგორც მანდატური უფლები...

რომ ასეთ შემთხვევებში მასწავლებლებზე კანონით გათვალისწინებული ზემოქმედება უნდა...

ჩვენ გადათავისუფლებული პედაგოგი იმის გამო, რომ არ გაითვალისწინა...

ნათიელ ნატროშვილი, 72-ე საჯარო სკოლის დირექტორი

ნათიელ ნატროშვილი, 72-ე საჯარო სკოლის დირექტორი: რატომღაც კავკასიელი ისეთი ხალხი ვართ...

ამობენ, მალე სკოლებში წესრიგის დასამყარებლად

ამობენ, მალე სკოლებში წესრიგის დასამყარებლად, მინისტრის ინიციატივით, მალე ახალი მეთოდი...

დეზულების თანახმად, მანდატური სპეციალური საშუალებების გამოყენების უფლება

დეზულების თანახმად, მანდატური სპეციალური საშუალებების გამოყენების უფლება არ აქვს...

ეროვნული ინტეგრაციის მიზნით

ეროვნული ინტეგრაციის მიზნით, აცხადებს, როგორც მანდატური უფლები...

ლის შინაგანწესით განვირეო სასჯელი. თამარ ჭავჭავაძე გითხროთ, რომ მანდატური სკოლის მიმართ კეთილდღეობა აქვთ.

ნათიელ ნატროშვილი, 72-ე საჯარო სკოლის დირექტორი: რატომღაც კავკასიელი ისეთი ხალხი ვართ, ყველა სიახლეს...

ამობენ, მალე სკოლებში წესრიგის დასამყარებლად

ამობენ, მალე სკოლებში წესრიგის დასამყარებლად, მინისტრის ინიციატივით, მალე ახალი მეთოდი...

დეზულების თანახმად, მანდატური სპეციალური საშუალებების გამოყენების უფლება

დეზულების თანახმად, მანდატური სპეციალური საშუალებების გამოყენების უფლება არ აქვს...

ეროვნული ინტეგრაციის მიზნით

ეროვნული ინტეგრაციის მიზნით, აცხადებს, როგორც მანდატური უფლები...

გიორგი აბაშიძე, 53-ე საჯარო სკოლის დირექტორი

გიორგი აბაშიძე, 53-ე საჯარო სკოლის დირექტორი: მანდატურის ფუნქციას გამოიყენებენ...

შეხვედრა მეტორმეტეაკლსელსებთან

შევაფასოთ ცოდნა და არ ვიყოთ ორიენტირებული ნიშანზე

პირველი გვერდიდან

დავალელები დგება, განთავსებულია განათლებასა და მეცნიერების სამინისტროს ენბგვერდზე. ეს არის საკითხთა ჩამონათვალი, რომელიც არსებული სასწავლო გეგმის ძირითად ნაწილს მოიცავს. სწორედ ამით უნდა ეხელმძღვანელოს სკოლებს, რომ მოსწავლეები სათანადოდ მომზადდებიან გამოცდებისთვის.

მეთორმეტეკლასელებთან შეხვედრას დიდი ხანია ვგეგმავდით. სხვათა შორის, მაისინებმა 2005 წელი, როდესაც პირველად ჩატარდა ერთიანი ეროვნული გამოცდები. მაშინაც იყო გარკვეული მწუვარება იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ უნდა იყო გამოცდების შემოღება, ჯერ სკოლაში უნდა გამოგვესწავრობინათ ვითარება და შემდეგ შემოგველო გამოცდებში... ახლა აღბათ ბეგრი დარწმუნდა, რამდენად კარგი იყო 2005 წელს ახალი სისტემის შემოღება. ასე რომ, 2004 წელს, ერთიანი ეროვნული გამოცდებამდეც, ძალიან ბევრი მხებედრა მოვანგეით სილიის აბიჭურენებთან და არა მარტო თბილისის მასშტაბით. ხელ მივემგზავნებთ თელავის რაიონში, იქ შეხებედით მოსწავლეებს. ასე გაგრძელდება მაისამდე, გვიდა მოვიცავთ მიუღი საქართველო.

საატესტატო გამოცდები ყველა სკოლაში ჩატარდება. ეს სისტემა ამ თვალსაზრისითაც მნიშვნელოვანია. ვარდა იმისა, რომ ინოვაციურია და ვაკლეს საშუალებას მათსინამდურად ფეჭტურად შეეფასოთ კონკრეტული მოსწავლის შესაძლებლობა, თავისთავად, ძალიან კომფორტულია მოსწავლისთვის – ახალ გარემოში არ უნებ გამოცდის ჩაბარება, არ უნებ გადაადგილება. ერთი ქალაქიდან მეორეში და საკარგივეც ცენტრში გამოცხადება. გამოცდება სასუთარ სკოლაში, შინაურ გარემოში ჩაბარებენ.

CAT-ის ტიპის სისტემით, რომელიც არის მისწავლის შესაძლებლობაზე მორგებული ტესტირება, მაქსიმალურად ფეჭტურად შეიძლება მოსწავლის შესაძლებლობის შეფასება.

თუკი ეს მანიც ვერ გადალახავს მინიშნული კომპეტენციისა, რა თქმა უნდა, ექნება შესაძლებლობა შემდეგ წლებში სცადოს ბედი. უფრო მეტსაც გეჭყვით – იმ საგნებში, რომლებზეც ბარჩენის გადალახავს მოსწავლე, შედეგი უმჯობრეულდება, მომდევნო წელს მხოლოდ და მხოლოდ იმ საგნის ჩაბარება მოუწევს (მაას არავის ვუსურვებ), რაშიც ვერ გადალახა ბარიერი.

მედიაშესან მოსწავლეს არავითარი პრივილეგია არ ექნება.

მოსწავლეებს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა პროგრამის პრეზენტაციამდე მიმართა და გასუმარტათ, რომ ისინი, იოლად შეძლებენ, საატესტატო გამოცდების ჩაბარებას, რადგან კომპეტენციის ზღვარი მხოლოდ მათი შესაძლებლობების გათვალისწინებით დადგინდება.

„ვოდრე ქალბატონი მათა და ბატონი სოსო გააკეთებენ პროგრამის პრეზენტაციას, მინდა, რამდენიმე სიტყვით კიდევ ერთხელ ხაზს გაუსვს ვ პოლიტიკურ საკითხს, თუ რაშიც ვაკეთებთ ჩვენ ამას. ყველამ კარგად იცით, რომ ერთიანი ეროვნული სასწავლო გეგმა ითვისოსინებებს მ საეადლეულო საგნას – ქართული ენა და ლიტერატურა, უცხო ენა, ქიმია, ფიზიკა, გეოგრაფია, მათემატიკა, ბიოლოგია, ისტორია – ეს ის საგნებია, რომლებიც ყოველთვის ისწავლებოდა სკოლებში. ყოველდღე ეხებდები მეთორმეტეკლასელებს, ვისმებ მათ მოსაზრებებს. ერთ-ერთმა მოსწავლემ საინტერესო რამ მოთხრა: მე ვერ ვიგებ, რაშიმ აპროტესტებს ხალხი გამოცდებს. თუ გამოცდებებს შეხებდათ, ყველაზე ავივლი გამოცდები სწორედ წელს იქნება, რადგან ერთიანი ეროვნული გამოცდები სწორედ პირველ წელს იყო ყველაზე იოლი და მერე უფრო გაართულებოდა. ისიც კარგად ვიცით, რომ განათლებების დირექტორები არ არის ისეთი, როგორიც ვგინდა იყოს – სამუხარობ, შეცდომები დაუსვს სახელმწიფომაც და თქვენც.

არც ერთ სკოლაში არც ერთ მოსწავლეს არ უთქვამს, მოდიო, არ ვისწავლებო გეოგრაფია იმიტომ, რომ საჭირო არ არის, ან არ ვისწავლებო ქიმია ან ბიოლოგია იმიტომ, რომ რთულია. მარმან ჩატარდა ექსტერნის გამოცდები ბათუმში, რომელმაც თავად ექსტერნობი. მეკითხვებ – რა არის ვალენტობა, ბავშვები წერდნენ, რომ არის ვალენტინობის დღე. თუ ჩვენ ისეთი სკოლა ვგინდა, სადაც ბავშვები ვიკლასებენ, რომ დრო არის ფარაობი, მაშინ სხვა არს. თუ ჩვენ ვგინდა სკოლა, სადაც ბავშვების მხოლოდ 12 პირივედნ შეუძლია ჩამოთვალის საქართველოს მეზობელი ქვეყნები, ესეც უნდა ვთქვათ. სკოლა არ არის უნივერსიტეტის დანამატი, ეს

ყველაზე მნიშვნელოვანია. სკოლა იძლევა ზოგად განათლებას, რომელსაც გამოიყენებთ ცხოვრებაში.

რამდენიმე მნიშვნელოვან ფაქტზე შეგერედები. მეც ვიყავი თქვენს ასაკში. გუმინ პირველი სკოლის ერთ-ერთმა მოსწავლემ მოთხრა, რომ გარკვეულ დაბალეებს გარემო შეუძლებელია ვისწავლებო. მეც რომ არ მექონდეს კონკრეტული ვალდებულებები ჩემი ოჯახის წინაშე, არ მხავდეს ორი შვილი, მესულე და არ მეჭირდებოდეს მუშაობა, რაშიმ უნდა მოვიდე საშხასურში მ-9 საათზე. მეც დიდი სიამოვნებით ვითამაშებდი ხალხში. ისევე როგორც მე, თქვენც ვაკეთებ კონკრეტული ვალდებულებები მომავლის წინაშე, თქვენ ვინდებ, რომ ჩააბაროთ უმაღლეს სასწავლებლებში. ბაკალავრიატი რომ ამთარებეს სტუდენტები, სწავლას აგრძელებს მაგისტრატურაში, ორი მხსსმედი მაგისტრატურაში იცვლის პროფესიას, ანუ ორი მესამედი მაგისტრატურაში ირჩევს სხვა მიმართულებას. ეს იმაზე მითითებებს, რომ დროთა განმავლობაში ადამიანი იზრდება და ვითარდება, შესაბამისად, იცვლება პრობლემებიც. ამიტომ, განათლების ხარისხის დონის ამაღლება ჩვენითვის ყველაზე მნიშვნელოვანია. საატესტატო გამოცდები არ არის ერთადერთი ამ მიზნის მისაღწევად, ასევე მნიშვნელოვანია მასწავლებლების სერტიფიცირება, დირექტორების სერტიფიცირება, მასწავლებლების კვალიფიკაციის ამაღლება, ინფრასტრუქტურის განვითარება – სამეცნიერო კლასების შექმნა, სადაც ქიმის, ფიზიკის, ბიოლოგიის ნაღობრატორები იქნება იმისათვის, რომ მოსწავლეებს ვავადლებდნენ სწავლა. სახელმწიფო ველიროდ დაშვებული შეცდომები, ფსევდოლიბერალიზმ სწორედ ამას ვეძახბ, ფსევდოლიბერალიზმ მდგომარე (რაც ვადაზარდა ანარქიაში) არ ვაბარებოლა. ნაკ ვეგარამიას საყვედურობდნენ, რომ მეტორმეტეაკლსელები არ დადინ სკოლაში. ახლა სწორედ ეს ხალხი გამოდის და ვგეუბნება, რად გვიდა გამოცდები. ამ გამოცდების შესახებ ჩვენ ვერ ვიღვე იანვარი გა მოვავლებდი. წელიწადნახვარი საქართველოს იმისათვის, რომ ვამეოროთ ნასწავლი. არგუმენტი, რომ ჩვენ არ ვეისწავლია, ჩემთვის მოუღებელია, ძალიან უბრალო მიხეზის გამო – თქვენ ვაკეთ მიღებელი ნიშიმი ყველა საგანში. ამიტომ ყველამ კარგად ვაიანზრებთ, რას ამბობთ, რადგან ეს ნიშიმი რალციის მარტენებელია. როცა ამ ვეცის, რომ ნიშიმი ვეცინება, მაგრამ არ ვეცისწავლია, უნდა დაფიქრდნენ, რადგან აქ უკვე ვიხავს კომპეტენციის საკითხი დგება. ყველაში ქვეყანებში ხართ და მიხებდები, რაზე ვესაუბრობ. საშუალო მოსწავლე უპრობლემოდ ახლავ ჩააბარებს ამ გამოცდებს, სუსტი მოსწავლენი მოსწავლეს მოუწევს მეცადნებობა, მაგრამ ისიც ჩააბარებს. რთული შემთხვევები ბლოკი მიაღწინდ ამოღებულია გამოცდებიდან. მინდა კიდევ ერთხელ დაგარწმუნებოთ და დაგამშვიდოთ, ყველა ჩააბარებოლა.“

მაია მიმინიშნულმა დეტალურად ისაუბრა პროგრამის შესახებ და არც ერთი მეტორმეტეაკლსელი კითხვა არ დატოვა უპასუხოდ. განმარტებების სიხით ვთავაზობთ შეხვედრასეც დასამული კითხვების პასუხებს:

– თქვენ აუცილებლად გვეწვებით საშუალებლა კომპიუტრთან ერთად შავი საშუალოთის გამოიყენებო უფრტედა.

– როგორც აღვნიშნეთ, ჩვენ მხოლოდ მარტივ დავალდებებზე ვაკეთებთ აქცენტს. ზუნებრივია, თითოეულ საგანში დასახსენებელია, რა არის მარტივი. რომ მეკითხოთ, რა იქნება მარტივი, ახლა ძალიან რთული იქნება ამის ახსნა. დიდი საშუალო ვეყვენება ჩასატარებელი, ბევრი აპრობაცია მოვიცინებ, რათა რეალურბა მოვარგოთ ყველაფერი. ბარიერი დადგინდება არსებული მონაცემების საფუძველზე. მარტში იქნება პრეტესტი, რომლის შემდეგ ვეყვენება ნათელი სურათი და რადგან პირველი წელია, ბევრი არ იქნება გათვალისწინებული ისევე და ისე არსებული რეალიტიდან გამომდინარე.

– რაც შეეხება ერთიანი ეროვნული გამოცდებს, ზუნებრივია, ჩააბარებთ ის, ვინც მიიღებს ატესტებს. ვისაც სურს მიიღოს ატესტატი, მან უნდა ჩააბაროს საატესტატო გამოცდები, ხოლო ვინც ვერ შეძლებს რომელიმე საგანში მინიშნული კომპეტენციის რეგარი ვადახლახის, სწორედ იმ საგანში მოუწევს მომავლ წელს გამოცდის თავიდან ჩაბარება, სხვა საგანში კი უბლა შეუნახება. სხვათა შორის, აქამდე იყო შემთხვევები, რომ მოსწავლე ვერ იღებდა ატესტატს, მიუხებრად იმისა, რომ ატესტატი სკოლებში იოლად ვაკლედობდა.

– რაიონებში ზუსტად იმავე ფორმით ჩატარ

დება გამოცდები, როგორც თბილისში. იმ სკოლებში, სადაც შეუძლებელია ინფრასტრუქტურის შეცვლა, იმისათვის რომ სათანადოდ დონეზე ჩატარდეს გამოცდა ამ მეტორმეტეაკლსელთა ციტირ რადენობბაა, ეს ბავშვები ახლოვდებარ რაიონის სკოლაში ჩააბარებენ გამოცდას.

– ჩვენს ცენტრის მინიშნული კომპეტენციის ზღვრის ვადახლახად არანაირი ნიგნებ არ ვამოცივია. მართალია ვითხრა, ნარმოდგენა არ მავებს, რა ნიგნებზე ვაბარბი. ასე რომ, მე ვერ ვიგებ ვასუბისმტებლობას და ვერ მოვცემთ ვარანგბას, დაგეგმარებთ თუ არა ეს ნიგნები მინიშნული კომპეტენციის ზღვრის ვადახლახებით.

– ძალიან დიდი სურვილი მავებს, ყველა სკოლის მოსწავლეს შეეხებოდ, ვაკეთო ყველა კითხვაზე პასუხი, რათა ისინი სწორად იყვენ ინფორმირებული. ვეგეგმებთ საქართველოს ყველა რაიონში ჩაივით და თქვენს თანახმობებს ვესახებოთ.

– სამუხარობად, საატესტატო გამოცდებზე დამკვირვებლებად თქვენს სკოლის მასწავლებლები არ იქნებიან. იქ, სადაც გამოცდა ჩატარდება, იქნება ერთი მეთეალყურე, მას კარგად უნდა ესმოდეს მონიტორინგის მიმდინარეობის პროცესი. სწორედ ამ კრიტერიუმის შევარჩევთ მეთეალყურებს.

– თუკი მოსწავლე ვერ გამოცხადდება გამოცდაზე ავადმყოფობის გამო, სამუხარობად, ასეთ შემთხვევაში არ მოხდება გამოცდის გადავადება. ასე რომ, გარჩეეთ მაისის მეორე ნახვარში ყველაინ ვიყოთ ვანმართულები.

– ჩვენ ყველამ კარგად ვიცით, რა რესურსები და ინფრასტრუქტურა აქვს სკოლებს, აქედან გამომდინარე, ისიც ვიცით, რა შეიძლება მოთხოზოთ არა მხოლოდ მოსწავლეებს. ასე რომ, გამოცდაზე ლაბორატორიული ცდების ჩატარებას ქიმისა და ფიზიკაში არავინ მოგთხოვთ.

– პირადად მინდა დავარწმუნოთ, როცა მოსწავლე ტრბუსშია, მას ყველაფერი კარგად ვამოხდებო. ერთიანი ეროვნულ გამოცდებზე აბიტურენტებს სამი საგნის ჩაბარება უწევს, რადგან უნარ-ჩვევები არ არის საგანი და არ შეიძლება ათი და თორმეტი წელი ემზადდ ამისთვის. უნარ-ჩვევები მოსწავლეს თავისთავად უეთიარდება სკოლის პერიოდში. უბრალოდ ამის ვავარწმუნებო შეიძლება. რაც შეეხება საატესტატო გამოცდებს, აქ ის საგნები, რომელსაც წლებში ვანმალლობთ ისედაც სწავლებთ სკოლაში. გარწმუნებთ, თუ ვიკვტ სეროიზულად მოკლდებით ამ საქმეს, არანაირი სირთულე არ შეგებდება. აქ თქვენ მინიშნული კომპეტენციისა უნდა დადასტურებოთ, ანუ რა დავტორდებათ სეროიზული ძალისხმევა. მინდა სწორედ პასუხისმტებლობით ვანვანბადო, რომ სკოლებს ეკისრებოთ უდიდესი პასუხისმტებლობა, უმდავებელი უნდა დავებოთ მარნი ამბო, საბატურო საათები სწორედ ამისთვის არსებობს. მეც თქვენთან ერთად მინდა ვავიორს ეს ვგზა. სკოლამ კარგად უნდა გამოიყენოს ეს საათები. ასე რომ, ჩვენ ჩართულები ვართ საერთო პროცესში და მჯერა, ნარმაბებით ვაგარბობთ თავს იმას, რაც ვეკლს მაისში.

მეთორმეტე კლასელთა მოსაზრებანი შესახებ მოსწავლეთა შეფასება

– ძალიან კმაყოფილი ვარ დღევანდელი შეხვედრით. რაც მანიჭრებს, ყველაფერიზე ამომწურავი პასუხი მიიღე. სკოლაში საბავტურო ვაკვეთლები ტრადიცია. ჩვენ ვიცდიოთ, რომ დასწრება სავადლებული იყო. შეხვედრაზე კი ვაკეცე, რომ საბავტურო ვაკვეთლებზე დასწრება არ არის სავადლებული. ამიტომ, სავადაოდ, რომელი საათებიც მანყვოს, იმაზე ვაგაქრედები.

– დღევანდელი შეხვედრის შემდეგ ნამდვილად აღარ მეშინია საატესტატო გამოცდების, ქალბატონმა მათამ დავგარწმუნება, რომ გამოცდები ძნელი არ იქნება.

– დღევანდელი შეხვედრით კმაყოფილი ვარ, კარგი იქნება თუ სხვა მეტორმეტეაკლსელსაც ექნებოთ საშუალება, მსგავსი ინფორმაცია მიისიზინო.

– ძალიან კმაყოფილი ვარ დღევანდელი შეხვედრით, ყველა კითხვას, რომელიც საატესტატო გამოცდების ირგვლივ იყო დავგროვილი, ამომწურავად ვაეცა პასუხი. პირადად მე, ვაგარქვებ ინტენსიურ მომზადებას როგორც საატესტატო, ისე ერთიანი ეროვნული გამოცდებით. საბავტურო საათები მე არ მეხება, რადგანაც კვირბ სკოლა-ლიცეუმის მოსწავლე ვართ, თუმცა ჩვენს სკოლაშიც არის დამატებითი საათები გამოყოფილი ამისთვის და სხვა ღონისძიებები ტრადიცია, რათა ჩვენი სკოლის მოსწავლეებმა წარმაბებით ვაიარო საატესტატო გამოცდები.

იყო დრო, როცა სკოლებში დანაშაულებები ხდებოდა – დაჭრა, ძალადობა, მოზარდებს შორის საქმის გარჩევა. თუკი სახელმწიფო ამ პრობლემების მოგვარებაში მოგვეხმარება, ამაში ცუდს ვერაფერს ვხებდავ. სანამ მანდატურები სკოლაში მოვიდოდნენ, ზუნებრივია, დაინტერესდით მათი ფუნქციებით, უფლებებითა და მოვალეობებით, ამიტომ თავდაპირველად მანდატურების შესახებ დებულებას ვაკეცვანით. შემდეგ შეხებდით მათ და ვესახებრთ დიალოგის რეჟიმში – ისინი ჩვენს შეკითხვებს პასუხობდნენ. როდესაც მათ ფუნქციონბი ვაგურკვეით, მათი სკოლაში შემოსვლა მისალები ვახბდა. მათ მითმართ მასწავლებლებიც და მოსწავლეებიც საკმაოდ კარგად არიან დაწყებული. არანაირი აგრესია ან განაშობლობა ჩვენს სკოლაში არ ყოფილა.

მანდატურების მიერ, ძირითადად, შემდეგი დარღვევები ვამოეგებზე, მაგალითად: ვაკვეთილზე არ იყოფებოდა რუსული ენის მასწავლებელი... მოსწავლეების დავიანებბა... ერთ-ერთი მოსწავლე არ იმყოფებდა სკოლაში და დირექტია ამის შესახებ არ იყო ინფორმირებული...

არანაირი ზუნლა მანდატურების მხრიდან, მით უმეტეს პედაგოგებზე, არ ყოფილა. იყო მომხებევა, როდესაც მანდატურმა მოსწავლეების თანდასრებით შენიგნება მისცა პედაგოგს. მე ვიხებე მანდატურებს, რომ პედაგოგებს მოსწავლეების თანდასრებით შენიგნანას ზუ მისცემენ, რასაც ვაკეცობთ მოეკიდნენ და მათ შემდეგ ძალიან კორექტულად იქცევიან.

ერთადერთი რაც არ მომწონს, ეს არის მანდატურების ხშირი ცვლა. ყოველ სამ კვირაში ახალი მანდატურები მოდინ სკოლაში. ეს, თითქმის, გარკვეულ უნდობლობას იწვევს სკოლის მიმართ. მანდატურებთან თანამშრომლობა აუცილებელია, ისინი თავის საქმეს ვაკეცებენ, ჩვენ – ჩვენსას.

რაც შეეხება მანდატურების ვაკვეთილებზე შესვლას, იმ შემთხვევაში შეიდა, როცა კლასიდან ხმაური გამოდის. ამავე დროს, მე, როგორც სკოლის დირექტორს, საქმის კურსში ვაყენებენ. რა თქმა უნდა, სკოლაში არ არის იმ პედაგოგის ადგილი, რომელიც მოსწავლეზე ძალას იხმარს. მასწავლებელს ვაგრობილობა შეიძლება მისცე და ვეგვინების გამო, მაგრამ თუ ის მოსწავლეს ფიზიურად ეხება, ვაგრობილობაზე საუბარი უხდებოდა.

თუქცა, მანდატურების მოსვლამდე იყო მსგავსი შემთხვევები, მაგრამ მასწავლებლებს ასე მასურად სკოლის არ ატყობენინდნენ.

ვერ დაგეთანხმებოთ, ჩვენს სკოლაში მანდატურების შემოსვლამდეც მოხდა ინციდენტები, როცა მასწავლებელმა სიტყვიერი შეურაცხყოფა მიაყენა მოსწავლეს, ამით ფსიქოლოგიური ტრავმაც მიაყენა და მისი უფლებებიც დაარღვდა, რის გამოც სკოლებიდან დაუბითხოვთ.

*მთაშაბდა
მაას ყიფინაბ*

P.S. თემის აქტუალობიდან გამომდინარე, მომავალშიც ვავარქედლები ზუბლოკაციებს. ვითხებ, ვამოვებენ ვაგნით თქვენი მოსაზრებები ან კონკრეტული ფაქტები ამ საკითხთან დაკავშირებით. მიიღეთ მონაწილეობა ჩვენს საბებზე – www.axalinfo.ge მიმდინარე გამოკითხვებში, რომლის შედეგებსაც იანვრის ბლოს შევაჯამებთ.

მაას ყიფინაბ

საუკრავი ბიზნისი

ბაბილონის ბოდოლი

ნანა ტყეშელაშვილი

ნარღვლის შემდეგ ნოსე ვაჟთა-გან გამრავალდა ხალხი დედამიწაზე: სემ, ქამ და იაფეთი ახალი ხალხების, ქვეყნების, ერების მამამთაერები გახდნენ. ერთი ძირიდან აღორძინდა კაცთა მოდგმა. ყველა ჯამსა და ჯილაგს თავისი დრო და ადგილი მიეჩინა... ეს არის ნოსე მეთაორთა შთამომავლობა თავ-თავის მოდგმის მიხედვით, თავ-თავის ხალხში... (დაბ.10:32). გამდმოცემის მიხედვით ისინი ყველანი შინყარის ქვეყანაში ცხოვრობდნენ, ერთ ენაზე ლაპარაკობდნენ... ერთმანო იყო მითვის ქვეყანა და ერთ ენაზე მეტყვევებო (დაბ.11:1) და ერთ ღმერთის სცემდნენ თაყვანს. თითოეულის მთავარი დანიშნულეა ღმერთისაკენ სავალი გზის ძიება იყო. და ია, შინყარის ველზე შეკრებილი, ეს ერთ ენაზე მეტყველო, ერთიანი ხალხი, ნაბიწყებს მშენებლობას, რომელიც მათთვის სახელდინორო გახდებდა. თქვეს აბა, ავიდნოთ ქალაქი და გოდოლი, და ცას მივუნქინოთ მისი თხემი. აღმართით ნიშანსევეტი, რომ არ გავეფანტოთ დედამიწის ზურგზე (დაბ.11:4). რა მიზანს ისახავს ქალაქისა და გოდლის მშენებლობა? ქალაქის აშენებლა ერთიანი, ცხოვლორი ცხოვერების შენების სურვილია, აქვე გამოსჭვივის გაფანტვის შიში და ერთად ცხოვერების, მჭიდრედ სახლობის სურვილი. მაგრამ გოდლის შენება, რომელიც ცას მიწაგებდა – სცილდებო გონიერული გადაწყვეტილების ფარგლებს და პრეტენზიოულ, განსაკუთრებულ დანიშნულეებს არ სურვარ. იდეოლოგიურ კონსტრუქციად წარმოგვიდგება. ის ადამიანის ზებუნებრივი მიზნარეულებს, მის ამაპარტანულ ბუნებას განასახიერებს. ხაზს უსვამს ადამიანის სურვილს ტექნოკრატიული ცივილიზაციის საშუალებით ბუნებაზე გაბატონდეს და ღმერთის გაჯვობრბოს.

გოდლის მშენებლობა ბაბილონის მეფის ნიმროდის მეფობის დროს დანიყო. ასეთი გრანდიოზული მშენებლობის ნაბიწყებს სჭირ-

დებოდა კვალიფიცირებული მუშახელი, არქიტექტორები, მშენებლები, კომუნიკაციების დალაგებული სისტემა, ერთი სიტყვით, ორგანიზებული საზოგადოება, შრომის გონიერული განაწილებითა და მონესრივებული მმართველობით. სახელის გათქმის სურვილით შეყვობილი საზოგადოება, მეფე ნიმროდის ხელმძღვანელობით, დაირაზმა ამ გაუგონრად ქედამდლორი მშენებლობის ირგვლივ. ნიმროდს საკუთარი ინტერესებიც ამოძრავებდა: გადმოცემის თანახმად, სასტიკი ნიმროდი ძალ-ლონეს არ იმურებდა იმისთვის, რომ ადამიანებს უარი ეთქვით ქმეძარტი ღმერთზე და უზუნეს მბრძანებლად ის ელიარებინათ. ბაბილონის ხალხსაც, ღვითსაკენ სელის ნაცულად ნიმროდისა და საკუთარი სახელის განდიდება არჩია. მშენებლობა უამრავ ძალას, უნარს და ადამიანურ მსხვერპლს მოითხოვდა. გამდმოცემის თანახმად, დადგა დრო, როდესაც კოპის ნევრზე აგურებით სახე კალათის ასატანად ნელინადი იყო საჭირო. და თუ ვინმეს დაუდევრობით აგური დაბლა ჩაამრადებოდა და დაბისხვოვოდა, დროისა და ძალ-ლონის ურჯად დაკარგვის გამო, ყველანი ერთად განიცდიდნენ, ხოლო კოპის ნევრთან ადამიანის ჩამოვარდნის შემთხვევაში კი არც ამწვედნენ და თავისთავად, არც განიცდიდნენ. ბაბილონის გოდლი იმთავითვე უსაგლოლო ტექნოკრატიზმის, ანტიუმანიზმის, უაზრო, თვითკამყოფილი მექანიკურობის სიმბოლოდ იქცა. კოპის თხემი ცას უნდა წვლოდოდა. ე.ი. ადამიანები ცდილობდნენ თავიანთი ხელთქმნილი, თავიანთი იდეა, თავიანთი გაბოზება ნება ცაში მოეთავსებინათ. მათი ქმნილება ცაში ღმერთს გაჯობრბობდა და ჩანაცვლებოდა. ცხადია, ღმერთს არ მოეწონა ხალხის განზარაზება. მათ საქციელი ღმერთმა იმ ურჩობის გამოვლინება დინახა, რისთვისაც მათი ნიშარებე სა-მოთხიდან განდევნა. ურჩობამ, ამ შემთხვევაში, ქალაქისა და გოდლის მშენებლობისას, კადნიერების სახე მიიღო. სახელის მექანობა გოდლის მშენებლებზე უკავდავების გარანტისა ხედვდნენ. ხოლო, მისი მატერიალური გამოსახულება – ცისხედვნა – პროტესტის სიმბოლორი გამოხატულეობა. ადამიანი ცდილობს დაბრუნდოს ადამისა და ევას დროს დაკარგული ცა, უფრო მეტიც, გაუტოლდეს ღმერთს უღვითო გზით, მატერიალური საშუალებით. აღსანიშნავია, რომ უფალმა ჯერ

კიდევ ადამს მისცა კურთხევა: „ინაყოფიერეთ და იმრავლეთ, ააგეთ კომუნიკაციების დალაგებული სისტემა, ერთი სიტყვით, ორგანიზებული საზოგადოება, შრომის გონიერული განაწილებითა და მონესრივებული მმართველობით. სახელის გათქმის სურვილით შეყვობილი საზოგადოება, მეფე ნიმროდის ხელმძღვანელობით, დაირაზმა ამ გაუგონრად ქედამდლორი მშენებლობის ირგვლივ. ნიმროდს საკუთარი ინტერესებიც ამოძრავებდა: გადმოცემის თანახმად, სასტიკი ნიმროდი ძალ-ლონეს არ იმურებდა იმისთვის, რომ ადამიანებს უარი ეთქვით ქმეძარტი ღმერთზე და უზუნეს მბრძანებლად ის ელიარებინათ. ბაბილონის ხალხსაც, ღვითსაკენ სელის ნაცულად ნიმროდისა და საკუთარი სახელის განდიდება არჩია. მშენებლობა უამრავ ძალას, უნარს და ადამიანურ მსხვერპლს მოითხოვდა. გამდმოცემის თანახმად, დადგა დრო, როდესაც კოპის ნევრზე აგურებით სახე კალათის ასატანად ნელინადი იყო საჭირო. და თუ ვინმეს დაუდევრობით აგური დაბლა ჩაამრადებოდა და დაბისხვოვოდა, დროისა და ძალ-ლონის ურჯად დაკარგვის გამო, ყველანი ერთად განიცდიდნენ, ხოლო კოპის ნევრთან ადამიანის ჩამოვარდნის შემთხვევაში კი არც ამწვედნენ და თავისთავად, არც განიცდიდნენ. ბაბილონის გოდლი იმთავითვე უსაგლოლო ტექნოკრატიზმის, ანტიუმანიზმის, უაზრო, თვითკამყოფილი მექანიკურობის სიმბოლოდ იქცა. კოპის თხემი ცას უნდა წვლოდოდა. ე.ი. ადამიანები ცდილობდნენ თავიანთი ხელთქმნილი, თავიანთი იდეა, თავიანთი გაბოზება ნება ცაში მოეთავსებინათ. მათი ქმნილება ცაში ღმერთს გაჯობრბობდა და ჩანაცვლებოდა. ცხადია, ღმერთს არ მოეწონა ხალხის განზარაზება. მათ საქციელი ღმერთმა იმ ურჩობის გამოვლინება დინახა, რისთვისაც მათი ნიშარებე სა-მოთხიდან განდევნა. ურჩობამ, ამ შემთხვევაში, ქალაქისა და გოდლის მშენებლობისას, კადნიერების სახე მიიღო. სახელის მექანობა გოდლის მშენებლებზე უკავდავების გარანტისა ხედვდნენ. ხოლო, მისი მატერიალური გამოსახულება – ცისხედვნა – პროტესტის სიმბოლორი გამოხატულეობა. ადამიანი ცდილობს დაბრუნდოს ადამისა და ევას დროს დაკარგული ცა, უფრო მეტიც, გაუტოლდეს ღმერთს უღვითო გზით, მატერიალური საშუალებით. აღსანიშნავია, რომ უფალმა ჯერ

კიდევ ადამს მისცა კურთხევა: „ინაყოფიერეთ და იმრავლეთ, ააგეთ კომუნიკაციების დალაგებული სისტემა, ერთი სიტყვით, ორგანიზებული საზოგადოება, შრომის გონიერული განაწილებითა და მონესრივებული მმართველობით. სახელის გათქმის სურვილით შეყვობილი საზოგადოება, მეფე ნიმროდის ხელმძღვანელობით, დაირაზმა ამ გაუგონრად ქედამდლორი მშენებლობის ირგვლივ. ნიმროდს საკუთარი ინტერესებიც ამოძრავებდა: გადმოცემის თანახმად, სასტიკი ნიმროდი ძალ-ლონეს არ იმურებდა იმისთვის, რომ ადამიანებს უარი ეთქვით ქმეძარტი ღმერთზე და უზუნეს მბრძანებლად ის ელიარებინათ. ბაბილონის ხალხსაც, ღვითსაკენ სელის ნაცულად ნიმროდისა და საკუთარი სახელის განდიდება არჩია. მშენებლობა უამრავ ძალას, უნარს და ადამიანურ მსხვერპლს მოითხოვდა. გამდმოცემის თანახმად, დადგა დრო, როდესაც კოპის ნევრზე აგურებით სახე კალათის ასატანად ნელინადი იყო საჭირო. და თუ ვინმეს დაუდევრობით აგური დაბლა ჩაამრადებოდა და დაბისხვოვოდა, დროისა და ძალ-ლონის ურჯად დაკარგვის გამო, ყველანი ერთად განიცდიდნენ, ხოლო კოპის ნევრთან ადამიანის ჩამოვარდნის შემთხვევაში კი არც ამწვედნენ და თავისთავად, არც განიცდიდნენ. ბაბილონის გოდლი იმთავითვე უსაგლოლო ტექნოკრატიზმის, ანტიუმანიზმის, უაზრო, თვითკამყოფილი მექანიკურობის სიმბოლოდ იქცა. კოპის თხემი ცას უნდა წვლოდოდა. ე.ი. ადამიანები ცდილობდნენ თავიანთი ხელთქმნილი, თავიანთი იდეა, თავიანთი გაბოზება ნება ცაში მოეთავსებინათ. მათი ქმნილება ცაში ღმერთს გაჯობრბობდა და ჩანაცვლებოდა. ცხადია, ღმერთს არ მოეწონა ხალხის განზარაზება. მათ საქციელი ღმერთმა იმ ურჩობის გამოვლინება დინახა, რისთვისაც მათი ნიშარებე სა-მოთხიდან განდევნა. ურჩობამ, ამ შემთხვევაში, ქალაქისა და გოდლის მშენებლობისას, კადნიერების სახე მიიღო. სახელის მექანობა გოდლის მშენებლებზე უკავდავების გარანტისა ხედვდნენ. ხოლო, მისი მატერიალური გამოსახულება – ცისხედვნა – პროტესტის სიმბოლორი გამოხატულეობა. ადამიანი ცდილობს დაბრუნდოს ადამისა და ევას დროს დაკარგული ცა, უფრო მეტიც, გაუტოლდეს ღმერთს უღვითო გზით, მატერიალური საშუალებით. აღსანიშნავია, რომ უფალმა ჯერ

სხვადასხვა ენაზე საუბრობენ. ვერ გებულობენ და ვერ აგებნიბენ. და ინყებოდა ნაციონალური თუ კლასური დაპირისპირებები, ძაბა სისხლისმდღვრელი პრობლემა, შიდა სახელმწიფოებრივი გაჩრევები... ადამიანები კარგადნენ უნარს მოესმიწათ, გავევით ან გავეგებინებინათ. გოდლოც დაუმთავრებელი და მიგდვლები რჩებოდა.

„აღრევაში“ ადამიანთა შორის გათიშულობა, თანხმობის დაკარგვა და ერთმანეთისადმი გაუცხოება იგულისხმება. ამან გახადა მუშულებელი ღვთის ნების სანიწალდევად, გოდლის მშენებლობის გაგრძელება. გაფანტვის შედეგად კი განსხვავებული ენები და ხალხები წარმოიშვნენ. ნებისმიერი სახის გოდლის მშენებელი სასჯულად სწორედ იმას ღმულებოდა, რასაც უფრობის. „გაფანტა ისინი უფალმა იქიდან მიელს დედამიწის ზურგზე და მათაც შეწყვიტეს ქალაქისა და გოდლის შენება“ (დაბ.11:8). უფლის კურთხევა აღსრულდა, თუმცა მან ისევე კლასის სახე მიიღო და ის სასჯელი სახეც, როგორც ადამისა და ნოსეს ხანაში, ადამიანის საკეთილდღეო და მისი ამქვეყნიური მისის წარმატულობისაკენ იყო მიმართული. ღმერთმა ნოსესა და მის შთამომავლებს ალექსა დიდი: „აღარ მოვდა წარღვნა ქვეყნის დასაღუპავად“ (დაბ. 9:11). მართლაც, სახელი ამჯერად წარღვნა კი არა, დედამიწაზე ხალხების გაფანტვა იყო.

ამრიგად, ბაბილონის გოდლი ყველა მომავალი თაობისთვის ერთგვარი გაფრთხილებაა: როგორც კი ვინმე რაიმე ღვთის სანიწალდ-

დევო, ან ღვთის სადარის კეთებას განიზარაზებს „უფალი ჩამოვს“ და „აღურებს ენას“, რაც გამოიწვევს სრულ გაუცხოებას და გაუგებრობას. საქმე კი მიგდვული, დაუმხელწიფოებრივი გაჩრევები... ადამიანები კარგადნენ უნარს მოესმიწათ, გავევით ან გავეგებინებინათ. გოდლოც დაუმთავრებელი და მიგდვლები რჩებოდა. „აღრევაში“ ადამიანთა შორის გათიშულობა, თანხმობის დაკარგვა და ერთმანეთისადმი გაუცხოება იგულისხმება. ამან გახადა მუშულებელი ღვთის ნების სანიწალდევად, გოდლის მშენებლობის გაგრძელება. გაფანტვის შედეგად კი განსხვავებული ენები და ხალხები წარმოიშვნენ. ნებისმიერი სახის გოდლის მშენებელი სასჯულად სწორედ იმას ღმულებოდა, რასაც უფრობის. „გაფანტა ისინი უფალმა იქიდან მიელს დედამიწის ზურგზე და მათაც შეწყვიტეს ქალაქისა და გოდლის შენება“ (დაბ.11:8). უფლის კურთხევა აღსრულდა, თუმცა მან ისევე კლასის სახე მიიღო და ის სასჯელი სახეც, როგორც ადამისა და ნოსეს ხანაში, ადამიანის საკეთილდღეო და მისი ამქვეყნიური მისის წარმატულობისაკენ იყო მიმართული. ღმერთმა ნოსესა და მის შთამომავლებს ალექსა დიდი: „აღარ მოვდა წარღვნა ქვეყნის დასაღუპავად“ (დაბ. 9:11). მართლაც, სახელი ამჯერად წარღვნა კი არა, დედამიწაზე ხალხების გაფანტვა იყო.

სახანანათოლო კერა

დო თელავში, ეს თავისთავად ბედნიერებაა, მაგრამ, ამავე დროს, ისწავლო და დაამთავრო პირველი სკოლა, ბედნიერებაზე კიდევ უფრო მეტია... ამ სკოლამ წარმატებული თაობა გაზარდა და დიდძალ ზრდის. სკოლას ჰყავს პრეზიდენტის სტაჟენდიანტები, ჩოგბურთის ჩემპიონი, ფეხბურთის სხვადასხვა თასის მფლობელები, ევროპის ჩემპიონი ქადარევი (ლელა ჯავახიშვილი) და ა.შ. სასწავლებელი სატელევიზიო პროგრამა „ეტალონის“ ორგზის გამარჯვებულია პირველი სკოლის მონაფები ყოველწლიურად წარმატებით ახარებენ ერთიან ერისულ გამოცდებს და სამავალითონი ხდებიან სხვებისთვის... ქალბატონმა დარეჯან ჭანკოტაძემ კიდევ ერთი დიდი საქუქარი გაუქეთა სკოლას – სტუმრად მოზრძანდა სრულიად საქართველოს კათალიკოს პატრიარქი ილია II და დავიდაც... ბოლოს კი აღნიშნა: „ეს სკოლა განძია... მას მოვლა და პატრონობა სჭირდება...“ ახლა თელავის №1 საჯარო სკოლა 252 წლისაა. აქ არის 26 ოთახი, შენობის 2 დიდი ნაწილი, დერეფანი და შიდა კიბე... 852 მოსწავლეს 71 პედაგოგი ასწავლის. დღეს სკოლას ჰყავს ახალი დირექტორი, ახალი ენერ-

გია და იმედი – ქალბატონი მაია ოთარაძე-ელი... ყოველ წელს დამამთავრებელი კლასების მოსწავლეები, ზაზა ალექსიძის მსგავსად, ფიქრობენ, რომ „ასეთი სკოლაში სწავლა უკვალოდ არ რჩება!“ იმედი, მეფე ერეკლეს ანდერძი ასრულდება და 2099 წელსაც ლამაზი და განათლებული თაობა გააგზავნის წერილს უკვე XXIII საუკუნესთან. პირველი სკოლა კიდევ გამარჯვებს, კიდევ პირველი იქნება, კიდევ საუკუნეების მანძილზე იცოცხლებს და გადარჩება, რომ პირნადალდ შეასრულოს მეფე ერეკლეს ანდერძი!

ელენე მარბალიტაშვილი
ქ. თელავის №1 საშუალო სკოლის 2009 წლის გამომწევა, გურამ თავართილონის სასწავლო უნივერსიტეტი
სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტი (ფუნდამენტალიტი)
11 კურსის სტუდენტი
P.S. მე ვამაყობ, რომ პირველსკოლეი ვარ!..

პედაგოგია

ბიოლოგიის გაკვეთილი. XII კლასი ნიმუხის ძირითადი ნიშნები – გამოყოფა, გალიზიანება

გაკვეთილის თემა: სიცოცხლის ძირითადი ნიშნები (გამოყოფა, გალიზიანება)
გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლე შეძლოს აღნიშნული პროცესების დახასიათება, იმსჯელოს მათი მნიშვნელობის შესახებ; მოიყვანოს შესაბამისი მაგალიტები.

გამოყენებული მასალა: თაბახის ფურცლები, ბარათები დაფალებით, ცხრილი.

გაკვეთილის დრო: 45 წთ.
გაკვეთილის მსვლელობა
მოსწავლეებს გაკვეთილისთვის უნდა მოემზადებინათ თემები: „კვება“, „სუნთქვა“ და „მოდრაობა“. საშინაო დაფიქრება შეიმუშავებენ კითხვების საშუალებით შევამოწმებ: რა მნიშვნელობა აქვს კვებას და რას ხმარდება საკვები ნივთიერებები? რა არის მოხლეჩა? რა გარდაქმნებს განიცდის პროცესებს სისტემაში ცხიმები, ცილე და ნახშირწყლები?

როგორ იკვებება მცენარე?
როგორ იკვებება ცხოველი?
როგორი კვების ტიპი ახასიათებს მწერიჭამია მცენარეებს?
რა უპირატესობა აქვთ ნაირმჭამელ ცხოველებს ბალახისმჭამელებთან და მტაცებლებთან შედარებით?
რა დანიშნულება აქვს სუნთქვას?
როგორ ხორციელდება სუნთქვა წყალში? ხმელეთზე?
როგორ მოძრაობს მცენარე?
როგორ მოძრაობს ცხოველი? რატომ სჭირდებათ ცხოველებს აქტიური გადაადგილება?
როგორ ხორციელდება მოძრაობა წყალში? ხმელეთზე? აღნიშნული კითხვების საფუძველზე მოვახადე მოსწავლეთა შეფასებას (10 წთ.).

შემდეგ მოსწავლეებს ვეცხვი, რომ ვაგრძელებთ სისიცოცხლო პროცესების განხილვას და დღეს გამოყოფასა და გალიზიანებაზე ვისაუბრებთ. მოსწავლეებს ვთხოვ, გაიხსენონ, რა პროცესია გამოყოფა და რომელი ნივთიერებებიდან თავისუფლდება ამ დროს ორგანიზმი (1 წთ.). (ზეგუფება უნდა განმარტონ, რომ ექსკრეცია ორგანიზმიდან ნივთიერებათა ცვლის საბოლოო პროდუქტების – ნების, ნახშირორჟანგის, ამაკის – გამოყოფის პროცესია).

შემდეგ კლასს დავყოფ ვაგუფებად და დავუბრუნებ ნინასწარ მომზადებულ ბარათებს დაფალებით.

I ვაგუფი: აღწერეთ ექსკრეციის პროცესი ადამიანის ორგანიზმის მაგალიტზე.
II ვაგუფი: აღწერეთ ექსკრეციის პროცესი წყალში მცხოვრები ერთუჯრედიანი ცხოველების და თევზების მაგალიტზე.
III ვაგუფი: აღწერეთ, როგორ თავისუფლდება მცენარე მასში დაგროვილი მანვე ნივთიერებებიდან (კლასში, საგარეოდ, 5-6 ვაგუფი შეიმუშავებს, ამიტომ, დავალბა შევკვილია ვაგუმერიოთ და ერთნარი დაფალებს ორ ვაგუფს მიეცეთ) (5 წთ.).

პრეზენტაციები: (10 წთ.)
პრეზენტაციის მსვლელობისას ვაგუფებმა შემდეგი ინფორმაცია უნდა წარმოადგინონ:
I ვაგუფი: ადამიანის გამოყოფი სისტემის ძირითადი ორგანო თირკმელია, სადაც სისხლი იფილტრება და შარდი წარმოიქმნება. მანამდე ორგანიზმში ცილების დაშლის შედეგად წარმოქმნილი ამაკი შარდოვანად და შარდმთავად გარდაიქმნება. დაშლებით ექსკრეტორულ ფუნქციას ასრულებს კანი, მასში არსებული საოფლე ჯირკვლებიდან მიწერაული შარბილი, წყალი და შარდოვანა გამოიყოფა. ექსკრეციაში ფილტვებიც იღებენ მონაწილეობას, მათი საშუალებით ორგანიზმი ნახშირორჟანგისგან თავისუფლდება. ექსკრეტორულ ფუნქციას ასრულებს ღვიძლიც – ნაწლავებიდან ნამოსულ სისხლს წმენდს, ხოლო მძიმე მტაცებს ორგანიზმი ნაწლავების საშუალებით იცილებს.

II ვაგუფი: წყალში მცხოვრები ერთუჯრედიანი ცხოველები ნივთიერებათა ცვლის საბოლოო პროდუქტებს მფეთთავ ვაკუოლში აგროვებენ და პერიოდულად გარეთ გამოიყოფენ (მაგალიტად, ქალამანა, ამება).
თევზებს აქვთ გამოყოფი სისტემა, რომლის მთავარი ორგანო თირკმელია, თირკმელი

სისხლი იფილტრება, წარმოიქმნება შარდი, რომელიც შემდეგში საშარდე ბუშტში გროვდება და პერიოდულად გარეთ გამოიყოფა. ხმელეთის ორგანიზმებთან შედარებით, თევზები აზოტშემცველი ნივთიერებათა ცვლის პროდუქტებისგან ადვილად თავისუფლდებიან, რადგანაც წყლის გარემოში ცხოვრობენ და წყალი სხანად ამაკი ადვილად გამოირეცება ორგანიზმიდან.

III ვაგუფი: მოსწავლეები განმარტავენ, რომ მცენარებს გამოყოფი სისტემა არ გააჩნიათ, თუმცა, უსარგებლო ნივთიერებს ისინი მკვდარ ქსოვილებში, მაგალიტად კორპში აგროვებენ. გარდა ამისა, ფოთლომცენარეებში მცენარეებში შემოღობაზე მანვე ნივთიერებები ფოთლებში გადაადს და მცენარე უსარგებლო ნივთიერებებისგან ფოთლოცენის საშუალებით თავისუფლდება.

პრეზენტაციების შემდეგ მოსწავლეებს ვეცხვი, რომ სოკოებს არ გააჩნიათ უსარგებლო ნივთიერებისგან გადაყოფილობის არანარი მქანაზიში და ეს ნივთიერებები სოკოში მთელი სიცოცხლის მანძილზე გროვდება (1 წთ.).

საუბრის შემდეგ ვადავალთ გალიზიანებადობის პროცესის განხილვას. აღვნიშნავთ, რომ გალიზიანებადობა ყველა ცოცხალ ორგანიზმს ახასიათებს და ესაა პასუხი გარემოს ზემოქმედებაზე. შემდეგ მოსწავლეებს ვაგუფებში ვთხოვ, 2 წუთის განმავლობაში მოიყვანონ გალიზიანებადობის რაც შეიძლება მეტი მაგალიტი (2 წთ.).

პრეზენტაციები: (6 წთ.)
(გამარტვებული პრეზენტაციის სახით მიიღებს თავისუფალი დროს 5 წუთს, რომელსაც მოსწავლეები შემდეგში გამოიყენებენ). მოსწავლეებს ვთხოვ, გაიხსენონ, თუ როგორ რეაგირებენ ქალამანა და ამება მარილიან წყალში მოხვედრისას.
პასუხი: ქალამანა შეეცდება „გაიქცეს“, ხოლო ამება შენვეს ცრუფებებს, დამრგავლდება, გარედან მკვრე გარსს შემოიკრავს და დროებით, ხელსაყრელი პირობების დადგომაზე, შეეცდება ცხოველქმედებას. დავასკვნი, რომ ერთი და იმავე გამლიზიანებულზე სხვადასხვა ორგანიზმის პასუხი განხვავებულია. შემდეგ ვისაუბრებთ მრავალუჯრედიანი ცხოველების გალიზიანებადობაზე. აღვნიშნავთ, რომ, როგორც წესი, ცხოველების პასუხი გალიზიანებაზე სწრაფად ხორციელდება. მაგალიტად, თუ ჭიკელებს შეეფებები, იგი მყისვე დაიკაკნება. ასეთ სწრაფ პასუხს გალიზიანებაზე, რომელიც ნერვული უჯრედების მონაწილეობით ხორციელდება, რველქსი ეწოდება. მოსწავლეებს ვთხოვ, გაიხსენონ, თუ როგორი რთულია ხერხემლიანი ორგანიზმების ქცევა – ეს თავის და ზურვის ტვინის განვითარების შედეგია. ვისაუბრებთ ფირფიტების გადაფრენის, მუჭუმჯობურების და სხვა ხერხემლიანების შვილებზე ზრუნვის შესახებ. ამის შემდეგ ვაიხსენებთ, თუ როგორ პასუხობს მცენარე სხვადასხვა გალიზიანებას. მაგალიტად, მორცხე მიწოზა – მუხებას, მუსუსპირის კვალი, მცენარის ფოთლო – მუსს, მწერიჭამია მცენარე – საკვების უკმარისობას, მცენარის ფესვი – დედამიწის მიზიდულობას (5 წთ.). ვაკვეთილის შეჯამებისთვის მოსწავლეებს ვთხოვ, შევკონ ნინასწარ მომზადებული ცხრილი:

სისიცოცხლო პროცესი	ცხოველებში		მცენარეებში
	ერთუჯრედიანი	მრავალუჯრედიანი	
გამოყოფა			
გალიზიანებადობა			

გაკვეთილის დასასრულს მოსწავლეებს მიეცემ შესაბამის დაფალებას.
ნათა გოჩიაშვილი
ბიოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი
ბაქსელების საერთაშორისო სკოლა

აკაკის წერტილი – 170

აკაკის კვირეული

სანავლო წლის დანებება ყოველთვის თანახვებს სიხალეში. ნღვეანდელი წელიც ასეთი იყო – სიხალე ეროვნულ სასანავლო გეგმაში, სასანავლო დისციპლინებში, შეფასების სისტემაში და სხვ.
ზარავალი მუნიციპალიტეტის ვერტყვიჭლის საჯარო სკოლა აქტიურად ჩაება სიხალეების განხორციელების პროცესში. მიზანდასახულად განისახვრა „სკოლის ხედა“ და „მისია“. სტრატეგულ და სასკოლო გეგმაში ნათლად და მიზნობრივად აისახა სკოლაში ჩასატარებელი ღონისძიებები.
ყოველ წელს სკოლაში იმართება სხვადასხვა ღონისძიებები: ლიტერატურული საღამოები, ლიტერატურულ-მუსიკალური კომპოზიციები, სასკოლო კვირეულები და სხვ. ამ მხრე წელსაც გამოირჩეოდა ჩვენი სკოლა. საინტერესო და მრავალფეროვანი იყო აკაკი წერილის 170-ე წლისთავისაზღვი მიძღვნილი კვირეული, რომელიც ორ ეტაპად მიმდინარეობდა. პირველ ეტაპზე იხზულებათა – კონკურსი – მონაწილეობა მიიღეს მესამე საფეხურის მოსწავლეებმა. მეორე ეტაპზე კი, რომელიც მიმდინარეობდა 25 ოქტომბრიდან 29 ოქტომბრის ჩათვლით, მონაწილეობდნენ პირველი და მეორე საფეხურის მოსწავლეები. საინტერესო იყო კვირეულის ითოთელი დღე.
პირველი დღე დაიწყო სასანავლო ექსკრუსიონი ნახვრეში (სხვიტორი, სავანე). მოსწავლეებმა მოისმინეს საინტერესო ინფორმაცია აკაკის ცხოვრებასა და შემოქმედებაზე, ჩა-

ტარდა კონცერტი მოსწავლეებისა და პედაგოგების მონაწილეობით; კვირეულის მეორე დღეს მოეწყო მხატვრული ფილმის – „აკაკის აკავის“ ჩვენების (ხელმძღვანელი – **ლელა სამზარაძე**). ფილმის ჩვენების შემდეგ გაიმართა დისკუსია თემაზე: ფილმი და ნაწარმოები. დისკუსიაში მოსწავლეები აქტიურად მონაწილეობდნენ. კვირეულის მესამე დღე დაეთმო დაწეებითი კლასების მოსწავლეთა შემოქმედებას. მათი მონაწილეობით ჩატარდა ღონისძიება „ჩემი ხატია სამშობლო...“ (ხელმძღვანელები: **ლილია ბარბაქაძე, შვიტატაბაძე და ნათელა ბურჯანაძე**). პატარები ერთმანეთს ენაცვლებოდნენ აკაკის ლექსებით, სიმღერებით და ინსცენირებთ: „ყმანვილი და პეპელა“ და „ჩოტი და ბავშვები“.

კიდევ უფრო საინტერესო გამოდგა კვირეულის მეოთხე დღე (ხელმძღვანელები: **ლალი ელაშვილი და მარინე გოგორაძე**). სკოლის წორჩმა მხატვრებმა წარმოადგინეს თავიანთი შემოქმედება, გაცოცხლებს აკაკის იგავების პერსონაჟები და მოეწყო ნახატების გამოფენა-პრეზენტაცია.
კვირეული დასრულდა ლიტერატურულ-მუსიკალური კომპოზიციით: „ყინ ნახა თავისუფლება ტანჯვით და მოთმინებით...“ (ხელმძღვანელები: **ლალი სამზარაძე, მანანა მამიძე**). მაყურებლის წინაშე მოსწავლეები წარსდგნენ აკაკის ლექსებით. გოგონათა ანსამბლის (ხელმძღვანელი – **გულნაზ აბრამაშ-**

ვილი) მონაწილეობით აფლერდა აკაკის ლექსებზე შექმნილი სიმღერები, მოეწყო იგავების ინსცენირება მუსიკალური გაფორმებით. ღონისძიების მეტი ელფერი შემატა ჩვენი სკოლის უცხო ენის მოხალისე პედაგოგის (აშშ-ს ჯორჯის შტატებიდან) შონი რიდის მიერ გიტარაზე, გოგონათა ანსამბლთან ერთად, მუსრულებულმა „სულიკომ“.
სკოლა ჩართულია პროექტში „ისწავლე და ასწავლე საქართველოსთვის“. სწორედ ამ პროექტით მოხდა ჩვენს სკოლაში, პედაგოგი შონი რიდი. მოსვლის დღიდან ის აქტიურად ჩაერთო სასკოლო ცხოვრებაში. მონაწი-

ლენა აბაშიძე
ზარავალის მუნიციპალიტეტის ვერტყვიჭლის საჯარო სკოლის დირექტორი

ტრადიცია ბრძელდება

ტრადიციისამებრ, სკოლა-გიმნაზია „გორდას“ პედაგოგები და მოსწავლეებმა მთავანობის მწვერულზე აღნიშნეს ცნობილი ქართველი პედაგოგისა და მწერლის იაკობ გოგებაშვილის დაბადების 170 წლისთავი. ეს იყო 27 ოქტომბერს.

იაკობ, ილიასა და აკაკისთან ერთად, ერის თავაკი იყო და ისინი დღესაც ქართველი ხალხის მომავალზე ფიქრობდნენ.

2010 წლის 8 ნოემბერს ისევ

მთავანობის პანთეონში შეიკრიბნენ სკოლა-გიმნაზიის მოსწავლეები, ოღონდ ახლა უკვე უფროსკლასელებში. მათ აქ ილია ჭავჭავაძის დაბადების დღისადმი მიძღვნილი ლიტერატურულ-მუსიკალური კომპოზიცია – „ილია მართალი“ წარმოადგინეს.

ლონისძეებში თანაბარი აქტიურობით მონაწილეობდა: VI კლასი (გიორგი ბაზაძე, ლაშა ბერიძე, ანა კონსტანტინიძე, საბა ვეფხვაძე, მარიამ პაპიაშვილი, იამზე დალა-

ქიშვილი); VII კლასი (მარიამ ალფაიძე, თეო დევიძე, თამარ ზაკალაშვილი); VIII კლასი (ნიკა ბასილაშვილი, რევაზ ზელთაძე).

ლიტერატურულ-მუსიკალური კომპოზიცია წარმოდგენილი იყო შემდეგი თემებით: „ილიას ცხოვრება და ღვაწლი“ (ოთარ გულუღი – X კლასი); „ქრისტიანობა ქრისტეს მიძღვრების გარდა...“ (სოფო კახიანი – X კლასი); „ზღვა კოვზით არ დაიღვება...“ (თეონა კანდელაკი – IX კლასი), „წინაპრები რომ მოკლეს

ილია...“ (თეკლე ზაკალაშვილი – IX კლასი); „მამული, ამ სიტყვის ყოველდღიური...“ (თამარ ჯავახიშვილი – XI კლასი); „თავისი მოსწონებული, ნაჭიდი სიტყვი...“ (აკაკი ჭელიძე – XI კლასი); „კონსტანტინე გამსახურდია – ილიას შესახებ“ (ირაკლი დონაძე – XI კლასი); „აკაკი ბაქრაძე ილიას შესახებ“ (დათო გიშვილი – XI კლასი); „შიშვე იყო მისი ჯვარი...“ (სალომე ჯვინცაძე – X კლასი); „წერილში, რომელიც ახალი წლის წინა დღეს...“ (ნათია დარსალია – X კლასი).

მოსწავლეები წმ. ილია მართლის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ მის ლექსზე შექმნილი საგალობლის „მამაო ჩვენოს“ ფონზე მიმდინარეობდა. ახალგაზრდებს სიღრმისეულად აქვთ გაგებული წმინდანის როლი და მნიშვნელობა XIX საუკუნის საქართველოს ისტორიაში: „მისი ცხოვრება იყო

წინო მოლაშხისა დირექტორის მოადგილე აღმზრდელობით დარგში

ინფორმაცია

12 ნოემბერს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი დიმიტრი შაშკინი თბილისის საჯარო სკოლების 300 მანდატურს შეხვდა და ესაუბრა. ჟურნალისტებთან შეხვედრაზე მინისტრმა განაცხადა, რომ „უსაფრთხო სკოლის“ კონცეფციის ფარგლებში მანდატურის სამსახურის შემოღების შემდეგ, სკოლებში ძალადობის ფაქტები შემცირდა. დიმიტრი შაშკინმა მადლობა გადაუხადა მანდატურებს ეფექტური მუშაობისათვის და აღნიშნა: „სტატისტიკა თვალნათლივ მიგვანიშნებს, რომ სკოლებში შეიქმნა ისეთი უსაფრთხო გარემო, სადაც ბავშვი დაეცემა, დამყარებულია დისციპლინა, რომელიც უფროდ უნდა ახლდეს სასწავლო პროცესს“.

განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ინფორმაციით, ჩატარებული კვლევების შედეგად, გამოიკვეთა შემდეგი სტატისტიკური მონაცემები: სკოლებში პრაქტიკულად, მოისპო თამბაქოს მომხარების ფაქტები; 80 პროცენტით შემცირდა მოსწავლეების დაგვიანება; 75 პროცენტით – მოსწავლეების სკოლიდან გაპარვა (ე.წ. შატალო); 95 პროცენტით – ფულის გამოძიება; 80 პროცენტით – მოსწავლეებს შორის დაპირისპირება; 90 პროცენტით – სასკოლო ქონების დაზიანების ფაქტები.

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მხარდაჭერით, რამდენიმე კერძო იურიდიული კომპანია ახორციელებს პროექტს „კანონი ჩვენს ცხოვრებაში“. საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მიადავილ ირინე ქურდიან და კომპანიების წარმომადგენ-

ლები 87-ე საჯარო სკოლას ეწვივნენ, პროექტის ფარგლებში მოსწავლეებს სამართლებრივ საკითხებზე ესაუბრნენ და მათ შეიტანეს უპასუხეს.

პროექტის „კანონი ჩვენს ცხოვრებაში“ თბილისის საჯარო სკოლებში ეტაპობრივად განხორციელდება და მასში მონაწილეობას საშუალო საფეხურის მოსწავლეები მიიღებენ.

პროექტი უზრუნველყოფს სკოლის ასაკის ბავშვებისათვის სამართლებრივი ცოდნის საფუძვლის შექმნას, რაც, თავის მხრივ, ხელს შეუწყობს განვითარებული, კანონის მცოდნე პიროვნების ჩამოყალიბებას, რომელიც თავისუფლად შეძლებს საკუთარი უფლებების დაცვასა და განხორციელებას, შეისწავლიან და გაიაზრებენ საკუთარ მოვალეობებს ქვეყნისა თუ საზოგადოების წინაშე.

პროექტის მიზანს წარმოადგენს ძლიერი, აქტიური და სამართლიანი საზოგადოების ჩამოყალიბება. სწორედ ამიტომ, პროექტის განხორციელების ადგილად საჯარო სკოლები შეირჩა. პიროვნების ჩამოყალიბების ეტაპებში ეს ის პერიოდი, როდესაც შესაძლებელია პიროვნებას დაინახოს გზა სამართლიანობისკენ, აჩვენოს საშუალებები, როგორ დაცვა საკუთარი თუ ოჯახის წევრების უფლებები. პიროვნება ცდლობს საზოგადოებაში ადგილის დამკვიდრებას, რაც მრავალ სირთულესთანა დაკავშირებული, ხშირ

შემთხვევაში, შესაძლებელია უსამართლობასაც ნააწყდეს. ამგვარ ვითარებაში დაუცველი რომ არ აღმოჩნდეს, მნიშვნელოვანია, სამართლებრივი ცოდნის ბაზის შექმნა სასკოლო ასაკიდანვე დაიწყოს.

„საქართველოს ახალგაზრდა მედიკოსთა კავშირი“ ახორციელებს პროექტს „ცხოვრების ჯანსაღი წესის სწავლება სკოლებში“, რომელიც ზუთ საპოლოტე სკოლას მოი-

ცავს. პირველი ექსპერიმენტული სკოლა საპოლოტე სკოლებს შორის ერთ-ერთია, სადაც პროექტი წარმატებით განხორციელდა.

პროექტის მიზანია მოზარდების ინფორმირება და ინფორმირების გზით დაავადებების პრევენცია. აღსანიშნავია, რომ საქართველოში მოზარდებს შორის ცხოვრების ჯანსაღი წესთან დაკავშირებული ინფორმაციის მკვეთრი დეფიციტი შეინიშნება. „საქართველოს ახალგაზრდა მედიკოსთა კავშირის“ მიერ სკოლებში ჯანსაღი ცხოვრების წესის პრობაგანდის მიზნებია:

მოზარდებისთვის კვალიფიციური ინფორმაციის მიწოდება ცხოვრების ჯანსაღი წესის დაცვის შესახებ; ცხოვრების ჯანსაღი წესის დარღვევით გამოწვეულ დაავადებათა პირველადი პრევენცია;

მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში აპრობირებული ცხოვრების ჯანსაღი წესის კომპლექსური სწავლების დანერგვა საქართველოში.

პროექტის ფარგლებში, სკოლებში მოსწავლეებისთვის ტრენინგები და სემინარები გაიმართა, დროგად საგანმანათლებლო მასალა. პროექტის დასკვნით ეტაპზე, პროექტის მეწვერზე გიორგი გორგასლიძემ პროექტის პრეზენტაცია და ჩატარებული სამუშაოების შემაჯავებელი შედეგები წარმოადგინა. ტრენინგში მონაწილე მოსწავლეებს კი სერტიფიკატები გადაეცათ.

პრევენციისა და მოსწავლეთა დაჯილდოების ცერემონიას დაესწრნენ: განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის პირველი მოადგილე კოკა სეფერთეაძე, პარლამენტის ჯანდაცვის კომიტეტის წევრი სერგო ქიტაშვილი, საქართველოს ახალგაზრდა მედიკოსთა კავშირის პრეზიდენტი ტრისტან ნიშნაიძე და სამოქალაქო ინსტიტუციონალიზმის განვითარების ფონდის დირექტორი ლალი ყიფშიძე.

პროექტი დაფინანსებულია სამოქალაქო ინსტიტუციონალიზმის განვითარების ფონდის მიერ.

სპორტი

ოდნობილი მსოფლიო ჩემპიონია

ფრიად სასიხარულო, და ცოტა არ იყოს, მოულოდნელი ამბავიც საფრანგეთის ქალაქ მეციდან – ბატუტზე მსტომელი ანა ილიაშვილი 11-12-ნლიანებში მსოფლიო ჩემპიონი გახდა! ილიაშვილი შესარჩევ ეტაპზეც კარგად გამოვიდა – მხოლოდ 0,300-ით ჩამორჩა რუს ვიქტორია კარაშინას, მაგრამ ფინალში შეუდარებლად კარგად იმტუნა და 35.000 ქულით პირველობა მოიპოვა. ვერცხლი ამერიკელ მეგი გალახერს ერგო, მესამეზე კი კარაშინა გავიდა. ის ახალი თაობის ერთ-ერთი ნიჭიერი წარმომადგენელია და სტატუსს სასეხებით ამართლებს, ამავე ასაკში მსოფლიოს შარშანდელი მესამე პრიზიორია, წყვილებში კი თიონა ჯანჯღავასთან ერთად ფინალში გავიდა. ამასთან, წლეულს რამდენიმე საერთაშორისო შეჯიბრებებში გამარჯვდა. მსოფლიოს ჩემპიონატზე 17-18-ნლიანთა ტურნირში წყვილთა შორის მსტომელი ნანა გოგავილი/თამარ კაკაშვილის დუეტით გამოვიდა და საბოლოოდ მერვე ადგილზე გავიდნენ. ამ ბავშვების გამოსვლა კიდევ ერთხელ ადასტურებს, საქართველოში სპორტის ამ სახეობას რამდენად

კარგი თაობა უზრდებია. იმედია, ისინი ღირსეულად გააგრძელებენ იგივე დოლონადის და მსოფლიოს რამდენიმეჯერის ჩემპიონ რუსუდან ხოვარას ტრადიციებს. ახალგაზრდებთან ერთად, მეცნიერ უფროსთა მსოფლიო პირველობაც იმართება, თუმცა ჩვენს ეროვნულ ნაკრებშიც ძირითადად ახალგაზრდები გამოდინან. მაგალითად, გუნდის ლიდერი ლუბა გოლოვინა უფროსებში კი გამოდის, მაგრამ ჯერ 20 წლისაა და ახალგაზრდებშიც შეუძლია გამოსვლა. მან ორი წლის წინ პეკინის ოლიმპიადებზეც იასპარეზა, სადაც ბატუტისტი ტურნირის ყველაზე ახალგაზრდა მონაწილე იყო. ამის მიუხედავად, ფინალში მეოთხე შედეგით შევიდა, საბოლოოდ კი მეექვსე ადგილზე დარჩა. ის მეცნიერ ჩვენს მთავარი იმედი იყო, მაგრამ წარუმატებლად გამოვიდა – საკვალიფიკაციო ეტაპში მეშვიდე შედეგით დაასრულა, ფინალში კი ტექნიკური შეცდომად დაუშვა და საბოლოოდ მერვეზე გავიდა. ასევე მეცნიერ ჩვენს მთავარი იმედი იყო, მაგრამ წარუმატებლად გამოვიდა – საკვალიფიკაციო ეტაპში მეშვიდე შედეგით დაასრულა, ფინალში კი ტექნიკური შეცდომად დაუშვა და საბოლოოდ მერვეზე გავიდა. ასევე მეცნიერ ჩვენს მთავარი იმედი იყო, მაგრამ წარუმატებლად გამოვიდა – საკვალიფიკაციო ეტაპში მეშვიდე შედეგით დაასრულა, ფინალში კი ტექნიკური შეცდომად დაუშვა და საბოლოოდ მერვეზე გავიდა. ასევე მეცნიერ ჩვენს მთავარი იმედი იყო, მაგრამ წარუმატებლად გამოვიდა – საკვალიფიკაციო ეტაპში მეშვიდე შედეგით დაასრულა, ფინალში კი ტექნიკური შეცდომად დაუშვა და საბოლოოდ მერვეზე გავიდა.

ოქრო სტუმრებს არ დაუთმეს

ამ დღეებში სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტროს სატანვარჯიშო დარბაზში ჩატარდა საერთაშორისო ტურნირი მხატვრულ ტანვარჯიშში სახელოვანი მწვრთნელის – ნელი სალაძის თასზე. ეს შეჯიბრება წლეულს მესამედ გაიმართა და უკვე ტრადიციულიც შეიძლება ვთხოვოდოთ. მით უფრო, მისი ჩატარება სამომავლოდ რეგულარულად იგეგმება. მეტიც – გაისად ივსისში მოეწყობა, რაც ბევრად უფრო მოსახერხებელია დიდი ტურნირებისთვის მზადების თვალსაზრისით. ამიტომ მოსალაგდნელია, რომ გაისად მონაწილეთა რაოდენობა გაიზარდოს.

ახლანდელ ტურნირში უცხოელთაგან მხოლოდ სომხები და აზერბაიჯანელები მონაწილეობდნენ. ორ გუნდად იყვნენ წარმოდგენილი მასპინძლებიც – საკუთრივ ნელი სალაძის სახელობის მხატვრული ტანვარჯიშის აკადემიისა და კლუბ „გრაციას“ სპორტსმენები მონაწილეობდნენ. ეს იყო ახალგაზრდული ტურნირი, რომელიც ოთხ სხვადასხვა ასაკში გაიმართა და ოთხივეში ქართველებმა გაიმარჯვეს – მერიამ ჯანტეზი, სალომე ფაჟაგაძე, ელისაბეგა ბაქრაძე და ნინია რიხვაძე.

ტატიშვილის უფინალო წარმატება

20 წლის ანა ტატიშვილი ქართული ჩოგბურთის ერთ-ერთი იმედი და ამ დღეებში საკმაოდ კარგად გამოვიდა ამერიკულ მემფისში, 75-ათასიან ტურნირში. ჩვენებური იქ შარშან ნახევარფინალში გავიდა და ახლაც იგივე შედეგი გაიმეორა, რითაც სარეიტინგო ქულები შეიზარაჭა და გვარიადა იხიერა. ის ახლოსა სეზონის მთავარ მიზანთან – ასეულში შესვლასთან.

ტატიშვილი ფინალში რომ გასულიყო, ამ მიზანს იქ ნაგების შემთხვევაშიც კი ბევრად დაუახლოვდებოდა. სამწუხაროდ, ნახევარფინალის მისთვის გადაულახავი ჯებირი აღმოჩნდა, როგორც ამერიკელი მელანი ლუდინი. ჩვენებური მას

აქამდე სამჯერ შეხვდა და ყველა ნაგო, ახლა კი მეოთხე მარცხიც იწვნია. არადა, პირველი სეტი მოიგო – 6:4 და მეორის დასაწყისშიც მეტოქეს მოწოდება აართვა. ვარადა იმედი, რომ ოუდინს ჯალოსაც ახსნიდა, მაგრამ უპირატესობა ვერ შეინარჩუნა და 2:6, 4:6 დამარცხდა. ნაგება მით უფრო საწყენია, რომ ტატიშვილმა ნახევარფინალშიც სამი შეხვედრა ისე მოიგო, სეტიც არ დაუკარგავს.

ახალგაზრდა ქართველი ჩოგბურთელებიდან ამ დღეებში წარმატებით თამაშობენ ოქსანა კოლმნიკოვა და ნიკოლოზ ბასილაშვილი. კალაშნიკოვამ წინა კვირას მინსკში ითამაშა და მეოთხედფინალში გავიდა, ამჟამად კი პოლონეთშია, სადაც 25-ათასიან ტურნირზე ვერ წყვილთა შეჯიბრებებში ჩაება ბელიორუს პოლინა პეხოვასთან ერთად. მათ თავიდან რუსულ-პოლონური წყვილი აღაგმეს – 6:1; 6:4, მეორე კი ფრანგულ-ბელიორუსულ დუეტთან უნდა ეთამაშათ, მაგრამ ისინი შეჯიბრებიდან მოიხსნენ და მეოთხედფინალის საგზურიც ამათ დარჩათ. კალაშნიკოვა ვარშავაში ერთუღლებშიც გამოვიდა.

ვაჟთა შორის საქართველოს საუკეთესო ჩოგბურთელი, 18 წლის ბასილაშვილი წარმატებით ჩაება ტალიანდურ ტურნირში. იქ მეექვსე ნომრადაა განთესილი და პირველ წრეში ზელანდელი მეტ სიმბსონი უპრობლემოდ დაამარცხა – 6:3; 6:4.

კარატისტების სომხური ტრიუმფი

შაბათს სომხეთმა 18-წლამდელ კარატისტთა დიდ საერთაშორისო ტურნირს უმასპინძლა, რომელშიც საქართველოს ოთხი სხვადასხვა კლუბის 20 სპორტსმენი მონაწილეობდა. ჩვენებმა, ტრადიციულად, კარგად იასპარეზეს და გუნდურ ჩათვლაში გამარჯვება არავის დაუთმეს, პირად პირველობაში კი 3 ოქრო, 4 ვერცხლი და 12 ბრინჯაოს მედალი მოიპოვეს. აღსანიშნავია, რომ ერევანში ჩვენებან გოგობიც იბრძოდნენ და ერთი მათგანი – სოფო ავაქიანი ჩემპიონიც გახდა. ოქროს მედალები დიმიტრი ყანჩაგელმა და გიორგი როსტიაშვილმა მოიპოვეს. ვიცი-ჩემპიონები ნიკა ხვედელიძე, ალექო სურმახიძე, ნიკა ჯიბლაშვილი და ირაკლი ნოღია გახდნენ, მესამე საპრიზო ადგილზე კი ნიკა ოქრიაშვილი, შალვა ნიკოლიშვილი, ლევან ავეტისოვი, ელგუჯა ყურაშვილი, ირაკლი სიდონაშვილი, ალექსი ტყეცასია, ვლადიმერ დეშურიშვილი, ლუკა გულურჯიძე, ვალერი ნადირაშვილი, თემურ მასისურაძე, დავით დაღუნაშვილი და ბადრი კავთელაშვილი გავიდნენ.

მოსიგუარავეები ყინულს უბრუნდებიან

ზამთარი თანდათან გვიახლოვდება და ფიგურულად მოციგურავეთა შეჯიბრებებზეც იმატა. სასიხარულოა, რომ ქართველები ახალ სეზონს წარმატებით ხვდებიან. ასე მაგალითად, ოთარ ჯაფარიძისა და ელისონ რიდის მოცეკვავე წყვილმა ავსტრიულ გრაცში გამართულ საერთაშორისო

რუბრიკას უძღვება ირაკლი თაბაძე

სახლი ტანათლებს
მისამართი: ტიტალაშვილის №3 ტელ.: 95-80-23, 890 958023, 855 411668, 855 178027.
www.axaliganatleba.ge E-mail: axaliganatleba@gmail.com Skype: axali.ganatleba
რეაბილიტაციის № 2/4-1609, 06დამსი ხელმოწერისთვის: 76096
ბაზათი რეაბილიტაციის უბანზე ლიდაშვილის რაიონის სასამართლოს მიერ.
რეაბილიტაციის უბანზე ხელნაწერები არ რეცეფირდება და ავტორებს არ უბრუნდებათ.